

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

គណនេយ្យ

«កម្មវិធីនយោបាយ»

របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី ៥ នៃរដ្ឋសភា

គណនេយ្យ

រាជធានីភ្នំពេញ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៣

«កម្មវិធីនយោបាយ»

របស់រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី ៥ នៃរដ្ឋសភា

សភាស៊ីស៊ីយ៉ា

រាជធានីភ្នំពេញ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០១៣

សេចក្តីផ្តើម

ក្នុងគោលបំណងបន្តបំពេញបេសកកម្មជាប្រវត្តិសាស្ត្រក្នុងការបម្រើជាតិ, មាតុភូមិ និង ប្រជាជន ព្រមទាំងប្រែក្លាយកម្ពុជាឱ្យទៅជាទឹកដីដ៏ពិសិដ្ឋ, មានការអភិវឌ្ឍដ៏រស់រវើក, ប្រកបដោយសុខសន្តិភាព និង វិបុលភាព ជាមួយនឹងស្នាមញញឹម និង ក្តីសង្ឃឹមរបស់ប្រជាជន ដែលរស់នៅក្នុងភាពសុខដុមរមនា, រួបរួមសាមគ្គីគ្នាជាឆ្នុងមួយ, មានជីវភាពកាន់តែប្រសើរឡើង ហើយគ្មានការភ័យខ្លាចអំពីការកើតឡើងសាជាថ្មីទៀតនៃគ្រោះមហន្តរាយដូចពីអតីតកាល, រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី ៥ នៃរដ្ឋសភា សូមប្រកាសកម្មវិធីនយោបាយរបស់ខ្លួន ដូចតទៅ ៖

I. ចក្ខុវិស័យ និង គោលដៅចម្បងនៃយុទ្ធសាស្ត្រយុវអវង្គ

អាស្រ័យដោយមានមាតិកានយោបាយដឹកនាំ, ឆន្ទៈមោះមុត និង ការអនុវត្តដ៏ត្រឹមត្រូវរបស់រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា និង ដោយមានការចូលរួមចំណែកគាំទ្រពីកម្លាំងសាមគ្គីជាតិជាឆ្នុងមួយរបស់ប្រជាជន រួមជាមួយនឹងការជួយជ្រោមជ្រែងឧបត្ថម្ភគាំទ្រពីបណ្តាប្រទេសជាមិត្ត និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាបានដឹកនាំប្រទេសឱ្យរួចចាកផុតពីស្ថានភាពដ៏លំបាកលំបិនបំផុត ឈានទៅមុខជាជំហានៗ ឆ្លងកាត់ពីដំណាក់កាលរីកចម្រើនមួយ ទៅកាន់ដំណាក់កាលរីកចម្រើនមួយទៀត ប្រកបដោយមោទនភាព និង ក្តីសង្ឃឹម ទោះបីជាត្រូវប្រឈមនឹងឧបសគ្គដ៏ស្មុគស្មាញធំធេង និង រាប់សែនជំពូកនៅចំពោះមុខយ៉ាងណាក៏ដោយ ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានីតិកាលទី ៥ នៃរដ្ឋសភា បានប្រសូត្រចេញពីការបោះឆ្នោតនាថ្ងៃទី ២៨ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០១៣ ដែលមានលក្ខណៈសើរ, យុត្តិធម៌, ត្រឹមត្រូវ និង មានតម្លាភាព ។ លទ្ធផលនៃការបោះឆ្នោតនេះ បានឆ្លុះបញ្ចាំងឱ្យ

ឃើញនូវឆន្ទៈគាំទ្រយ៉ាងពេញលេញ និង មោះមុតពីសំណាក់ប្រជាជនភាគច្រើន និង ពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន ទៅលើគោលនយោបាយដ៏ត្រឹមត្រូវ និង ភាពចាំបាច់ក្នុងការ បន្តកិច្ចដឹកនាំ, កសាង និង ការពារប្រទេសនៅលើមាតិកានៃការអភិវឌ្ឍ និង ការកែ ទម្រង់រដ្ឋលើគ្រប់វិស័យ ឆ្ពោះទៅរកវឌ្ឍនភាព និង វិបុលភាពដ៏រុងរឿង ។ ក្នុងន័យនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី ៥ នៃរដ្ឋសភា មានកាតព្វកិច្ចបន្តបេសកកម្មដ៏ឧត្តុង្គឧត្តម ជាប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន ដោយប្តេជ្ញាចិត្តឥតរាថយ និង កាន់តែស្វាហាប់ ដើម្បី ពន្លឿនកិច្ចអភិវឌ្ឍ និង ជំរុញការអនុវត្តការកែទម្រង់រដ្ឋឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅ, កាន់ តែគ្រប់ជ្រុងជ្រោយ និង កាន់តែទូលំទូលាយថែមទៀត ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជានីតិកាលទី ៥ នៃរដ្ឋសភា គឺជារបស់ប្រជាជន និង បានកើតឡើងដោយប្រជាជន និង ហ៊ានធ្វើពលិកម្មគ្រប់បែបយ៉ាងដោយឥតរាថយ ដើម្បីបម្រើឧត្តមប្រយោជន៍ជាតិមាតុភូមិ និង ប្រជាជន ។

រាជរដ្ឋាភិបាលប្រកាន់ខ្ជាប់នូវគោលនយោបាយឯកភាពជាតិ និង សាមគ្គី ជាតិ ដើម្បីប្រមូលកម្លាំងប្រជាជាតិ ទាំងមូលពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន, គ្រប់និន្នាការនយោ- បាយ ទាំងនៅក្នុង និង នៅក្រៅប្រទេស, នៅក្រោមបាវចនា «**ជាតិ, សាសនា, ព្រះមហាក្សត្រ**» ដើម្បីរួមគ្នាជាឆ្នុកមួយសំដៅកសាង, ការពារជាតិ និង សមិទ្ធផល សង្គមនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ក្នុងបរិការណ៍ដែលប្រទេសមានឯករាជ្យ, អធិប- តេយ្យ, បូរណភាពទឹកដី, សុខសន្តិភាព, ប្រជាធិបតេយ្យ និង វឌ្ឍនភាពថ្កើងថ្កាន ស្របតាមព្រះរាជគន្លងរបស់ **ព្រះបរមរតនកោដ្ឋ ព្រះករុណា ព្រះបាទសម្តេច ព្រះនរោត្តម សីហនុ ព្រះមហាវីរក្សត្រ ព្រះវររាជបិតា ឯករាជ្យ បូរណភាព ទឹកដី និង ឯកភាពជាតិខ្មែរ និង ព្រះមហាក្សត្រី នរោត្តម មុនីនាថ សីហនុ ព្រះវររាជមាតាជាតិខ្មែរ ក្នុងសេរីភាព សេចក្តីថ្លៃថ្នូរ និង សុភមង្គល** និង

ក្រោមព្រះរាជតម្រិះរបស់ ព្រះករុណា ព្រះបាទសម្តេច ព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី ព្រះមហាក្សត្រនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ជាទីគោរពសក្ការៈដ៏ខ្ពង់- ខ្ពស់បំផុត ។

ក្នុងការបំពេញបេសកកម្មជាប្រវត្តិសាស្ត្ររបស់ខ្លួន រាជរដ្ឋាភិបាលមាន ចក្ខុវិស័យ និង គោលដៅចម្បងជាយុទ្ធសាស្ត្រយូរអង្វែង ដែលត្រូវពុះពារសម្រេច ឱ្យបាន គឺ ៖

- កសាងប្រទេសជាតិឱ្យជឿនលឿន, មានវឌ្ឍនភាពខ្លាំងក្លាលើគ្រប់វិស័យ, មានសាមគ្គីភាពរឹងមាំ, មានការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស តម្លៃសីលធម៌, សមធម៌, សេរីភាព និង យុត្តិធម៌, មានលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យដែលចាក់គ្រឹះរឹងមាំ, ធ្វើឱ្យប្រជាជនរស់នៅ បានប្រកបដោយសុភមង្គល, សុខដុមរមនា ទាំងក្នុងគ្រួសារ ទាំងក្នុងសហគមន៍ ក៏ ដូចជាក្នុងសង្គមជាតិទាំងមូល ។

- ការពារប្រទេសជាតិឱ្យស្ថិតស្ថេរគង់វង្សក្នុងឯករាជ្យ, សន្តិភាព, អធិប- តេយ្យ និង បូរណភាពទឹកដីដ៏ពេញលេញរបស់ខ្លួន, ថែរក្សារដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង រាល់ សមិទ្ធផលនៃសង្គមជាតិ, លើកកម្ពស់កិត្យានុភាពជាតិឱ្យបានខ្ពស់ឡើងជានិច្ច ។

II. គោលការណ៍គ្រឹះនៃកម្មវិធីនយោបាយ

ដើម្បីសម្រេចបានតាមចក្ខុវិស័យខាងលើនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនីតិកាលទី ៥ បានដាក់ចេញនូវ «កម្មវិធីនយោបាយ» របស់ខ្លួន ដោយឈរលើគោលការណ៍ ជាមូលដ្ឋានគ្រឹះសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម ៖

- សាមគ្គីប្រជាជាតិទាំងមូល ដោយមិនបែងចែកនិន្នាការនយោបាយ, អតីតកាល, ភេទ, ជំនឿ, សាសនា, ដើមកំណើតជាតិ និង ឋានៈក្នុងសង្គម នៅលើ មូលដ្ឋាននៃការគោរពប្រតិបត្តិខ្ជាប់ខ្ជួននូវរដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា និង

បាវចនា ជាតិ សាសនា ព្រះមហាក្សត្រ ដើម្បីថែរក្សា និង ពង្រីករាល់សមិទ្ធផល
ដែលសម្រេចបានតាំងពីថ្ងៃ ជំនាន់ ៧ មករា និង ធានាជោគជ័យ ក្នុងដំណើរ-
ការកសាង និង ការពារមាតុភូមិតទៅមុខទៀត ។

- កសាង និង ពង្រឹងខ្លួនការពារជាតិរបស់ប្រជាជន ដែលមានកងកម្លាំង
ប្រដាប់អាវុធគ្រប់ប្រភេទជាស្នូលដ៏រឹងមាំ និង មានការគាំទ្រយ៉ាងសកម្មពីប្រជាជន
ដើម្បីការពារសន្តិភាព, ឯករាជ្យ, អធិបតេយ្យ និង បូរណភាពទឹកដីកម្ពុជា នៅគ្រប់
កាលៈទេសៈ ។

- ការពាររឹងមាំខ្លួនសន្តិសុខជាតិ, ទប់ស្កាត់ និង បង្ក្រាបបទឧក្រិដ្ឋគ្រប់
ប្រភេទ និង រាល់អំពើល្មើសច្បាប់ ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់, រក្សាស្ថិរភាព, សណ្តាប់-
ធ្នាប់សាធារណៈ និង សុវត្ថិភាពភូមិឃុំឱ្យរឹងមាំ ដើម្បីការពារជីវភាពដ៏សុខសាន្ត
របស់ប្រជាជន, លើកកម្ពស់សេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់សង្គមជាតិ និង ធានាដំណើរការ
អភិវឌ្ឍសង្គម- សេដ្ឋកិច្ច ។

- ការពាររបបរាជានិយមអាស្រ័យរដ្ឋធម្មនុញ្ញ និង ប្រព័ន្ធនយោបាយ
ប្រជាធិបតេយ្យសេរីពហុបក្ស, បន្តពង្រឹង និង ពង្រីកលទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ ទាំងនៅ
ថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ឱ្យកាន់តែរឹងមាំ ស្របទៅនឹងសំណូមពរនៃការអភិវឌ្ឍ
សង្គម- សេដ្ឋកិច្ច ។

- បន្តពង្រឹងនីតិវដ្តដោយមានក្របខណ្ឌច្បាប់គ្រប់គ្រាន់, មានការអប់រំ
ផ្សព្វផ្សាយច្បាប់ទូលំទូលាយ, មានការអនុវត្តច្បាប់ត្រឹមត្រូវ និង មានប្រសិទ្ធភាព,
ធានាសមភាព និង យុត្តិធម៌ សម្រាប់ប្រជាជនគ្រប់រូបចំពោះមុខច្បាប់ រួមទាំងរាំង
ស្តាត់រាល់ទម្រង់នៃការប្រើប្រាស់សិទ្ធិអំណាចបំពានលើច្បាប់, និទ្ទណ្ឌភាព និង
អំពើហិង្សាគ្រប់រូបភាព ។

- ការពារ និង លើកស្ទួយសិទ្ធិសេរីភាពគ្រប់យ៉ាងរបស់ប្រជាជន ដូចមាន

ចែងក្នុងរដ្ឋធម្មនុញ្ញ, សេចក្តីថ្លែងការណ៍ជាសកលរបស់អង្គការសហប្រជាជាតិ ព្រមទាំងកតិកា និង អនុសញ្ញាអន្តរជាតិនានាស្តីពីសិទ្ធិមនុស្ស ជាអាទិ៍ : សិទ្ធិមានជីវិតរស់នៅ, សិទ្ធិប្រកបរបរចិញ្ចឹមជីវិត, សិទ្ធិធ្វើនយោបាយ, សិទ្ធិបញ្ចេញមតិ, សេរីភាពខាងសារព័ត៌មាន, សេរីភាពខាងជំនឿសាសនា, សិទ្ធិបង្កើតសហជីព និង អង្គការវិជ្ជាជីវៈនានា ។ល។ ប្រជាជនម្នាក់ៗទទួលបានពីរដ្ឋប្រកបដោយសមធម៌នូវ ផលប្រយោជន៍ខាងសេដ្ឋកិច្ច, សង្គមកិច្ច, វប្បធម៌, អប់រំ, សុខាភិបាល និង សេវាសាធារណៈផ្សេងៗទៀត ។

- ពង្រឹង និង ពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការរវាងរដ្ឋ និង សង្គមស៊ីវិល ដោយឈរលើគោលការណ៍អភិបាលកិច្ចល្អ និង នីតិវដ្ត ។

- លើកកម្ពស់ការផ្តល់សេវាសាធារណៈគ្រប់ផ្នែក នៅគ្រប់ថ្នាក់ ជូនប្រជាជន និង គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន ឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ទាំងខាងគុណភាព, ប្រសិទ្ធភាព និង វិសាលភាព ពោលគឺជាសេវាសាធារណៈ ដែលនៅកៀកជាមួយប្រជាជន និង ទទួលបានការជឿទុកចិត្តពីប្រជាជន, ពង្រឹងសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីសាធារណៈក្នុងការផ្តល់សេវាជូនប្រជាជនប្រកបដោយភាពស្មោះត្រង់ និង ការទទួលខុសត្រូវ, រាំងស្ងាត់ និង មានវិធានការម៉ឺងម៉ាត់តាមច្បាប់ចំពោះមន្ត្រី ដែលបានប្រព្រឹត្តប៉ះពាល់ដល់សិទ្ធិ និង ផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាជន ព្រមទាំងលើកស្ទួយវប្បធម៌ និង ពង្រឹងផ្នត់គំនិតគោរព និង ថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ ។

- បន្តជំរុញដំណើរការកែទម្រង់រដ្ឋដ៏ស៊ីជម្រៅ និង ទូលំទូលាយ រួមមាន : ការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ, ការកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ, ការកែទម្រង់វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ, ការកែទម្រង់ដីធ្លី, ជលផល, ការគ្រប់គ្រងព្រៃឈើ, ធនធានធម្មជាតិ និង បរិស្ថាន ដើម្បីធានាអភិបាលកិច្ចល្អ និង ការអភិវឌ្ឍសង្គម- សេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព ។

- ជំរុញការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចឱ្យសម្រេចបានកំណើនខ្ពស់ ប្រកបដោយ

ចីរភាពក្នុងរយៈពេលវែង លើមូលដ្ឋានកាន់តែទូលាយ និង កាន់តែមានសមត្ថភាព
ប្រកួតប្រជែងឡើង ទន្ទឹមនឹងការជំរុញសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជានៅក្នុងតំបន់
និង ការរួមចំណែកធ្វើឱ្យសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ានបានសម្រេចនៅឆ្នាំ ២០១៥ ។

- អភិវឌ្ឍវិស័យឯកជនដែលជាក្បាលម៉ាស៊ីននៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច, ទាក់-
ទាញវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស និង ជំរុញវិនិយោគក្នុងស្រុក ដើម្បីបង្កើនល្បឿននៃ
ការអភិវឌ្ឍ, ធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច និង បង្កើតការងារ ។

- លើកកម្ពស់ការបែងចែកផ្ទៃផ្តាំនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយសមធម៌,
បន្តកាត់បន្ថយអត្រាភាពក្រីក្រឱ្យបានលើស ១% ក្នុង ១ ឆ្នាំ, យកចិត្តទុកដាក់កាត់
បន្ថយគម្លាតរវាងអ្នកមានចំណូលខ្ពស់ និង អ្នកមានចំណូលទាប, រវាងទីក្រុង និង
ជនបទ ។

- បន្តផ្តល់អាទិភាពចំពោះការអភិវឌ្ឍវិស័យអគ្គិសនី, ទឹក, ផ្លូវ និង ធនធាន
មនុស្ស ។

- បន្តអនុវត្តការមិនយកពន្ធលើដីធ្លីរបស់កសិករ ដែលបង្កបង្កើនផលជា
លក្ខណៈគ្រួសារ, បន្តបែងចែកដីជូនប្រជាជន ដែលគ្មានដីសម្រាប់សង់លំនៅស្ថាន
និង បង្កបង្កើនផល, បន្តរក្សាដែននេសាទទឹកសាបទាំងអស់ ទុកសម្រាប់ប្រជា-
នេសាទធ្វើនេសាទជាលក្ខណៈគ្រួសារ និង ជាកន្លែងអភិរក្សជលផល ។

- រក្សាឱ្យបាននូវស្ថិរភាពប្រាក់រៀល និង ថ្លៃទំនិញចាំបាច់ សម្រាប់ជីវភាព
ប្រជាជន ។

- ថែរក្សា និង បន្តពង្រីករាល់សមិទ្ធផលរបស់រាជរដ្ឋាភិបាល ដែលបាន
កសាងជូនប្រជាជននៅគ្រប់មូលដ្ឋាន ដូចជា ផ្លូវ ស្ពាន, ប្រព័ន្ធធារាសាស្ត្រ, អគ្គិសនី,
សាលារៀនគ្រប់កម្រិត, មជ្ឈមណ្ឌលបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ, មណ្ឌលសុខភាព,
លំនៅស្ថាន, វត្តអារាម, ស្រះទឹក, អណ្តូងទឹកជាដើម ។

- ពង្រឹងវិធានការកាត់បន្ថយហានិភ័យគ្រោះមហន្តរាយ, ធ្វើអន្តរាគមន៍សង្គ្រោះប្រជាជនដែលត្រូវរងគ្រោះដោយគ្រោះមហន្តរាយផ្សេងៗ ហើយមិនទុកឱ្យប្រជាជនណាម្នាក់ត្រូវដាច់ស្បៀង ដោយមិនបានដឹង និង មិនបានដោះស្រាយឡើយ, បន្ថយកម្រិតទុកដាក់ដល់ការអភិវឌ្ឍសហគមន៍នៃប្រជាជនក្រីក្រ ។

- អភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំ, សុខាភិបាល, ការងារ, វប្បធម៌ និង សង្គមកិច្ច ឱ្យឆ្លើយតបនឹងសំណូមពរនៃការជំរុញល្បឿនកសាងជាតិ, ការធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវគុណភាពនៃការរស់នៅរបស់ប្រជាជន ព្រមទាំងការលើកកម្ពស់តម្លៃសីលធម៌ និង អត្តសញ្ញាណជាតិ ។

- បន្តបង្កើនបៀវត្សជូនមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និង កងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ ឱ្យមានជីវភាពកាន់តែប្រសើរឡើង ដោយផ្អែកលើកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ភាពអាចទ្រទ្រង់បាននៃថវិកាជាតិ, ធានាការបើកផ្តល់បៀវត្ស និង របបគោលនយោបាយឧបត្ថម្ភផ្សេងៗ ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាព និង តម្លាភាព, បន្តជំរុញការដំឡើងប្រាក់ឈ្នួល, លើកកម្ពស់ជីវភាព និង លក្ខខណ្ឌការងាររបស់កម្មករ និយោជិត នៅតាមរោងចក្រសហគ្រាស ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋានច្បាប់ស្តីពីការងារ ។

- ពង្រឹង និង ពង្រីកប្រព័ន្ធសុវត្ថិភាពសង្គម ដើម្បីជួយគាំទ្រដល់ក្រុមជនងាយរងគ្រោះ, ពង្រឹងសមធម៌យេនឌ័រ, លើកកម្ពស់តួនាទី និង ស្ថានភាពរបស់ស្ត្រីក្នុងសង្គម, ការពារ និង លើកស្ទួយសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានទាំង ៤ របស់កុមារ, ការពារ និង លើកកម្ពស់សិទ្ធិជនពិការ ព្រមទាំងយកចិត្តទុកដាក់ចំពោះសុខភាពជនចាស់ជរា ។

- លើកកម្ពស់តួនាទីអតីតយុទ្ធជន និង អ្នកដែលមានគុណបំណាច់ចំពោះជាតិមាតុភូមិ ។

- អភិវឌ្ឍយុវជន ទាំងខាងចំណេះដឹង ចំណេះធ្វើ, សុខភាព, កាយសម្បទា និង សីលធម៌ ឱ្យក្លាយទៅជាកម្លាំងស្នូលបន្តវេនរបស់ជាតិ ប្រកបដោយថាមពល ។

- បន្តខិតខំធ្វើការតស៊ូតាមផ្លូវច្បាប់នៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ដើម្បីឱ្យតុលាការនេះ បកស្រាយសាលក្រមឆ្នាំ ១៩៦២ ស្តីពីប្តូរណាភាពដែនដី ដែលស្ថិតនៅក្នុងអធិបតេយ្យកម្ពុជានៅតំបន់ប្រាសាទព្រះវិហារ ។

- បន្តលើកកម្ពស់ការអនុវត្តនយោបាយការបរទេស, អព្យាក្រឹត, សន្តិសហវិជ្ជមាន និង មិនចូលបក្សសម្ព័ន្ធ, ខិតខំកសាងពង្រឹង និង ពង្រីកទំនាក់ទំនងមិត្តភាព និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយគ្រប់ប្រទេស ដោយឈរលើមូលដ្ឋានស្មើភាព, គោរពឯករាជ្យ, អធិបតេយ្យ, ប្តូរណាភាពទឹកដីនៃប្រទេសនីមួយៗ និង មានផលប្រយោជន៍ទេវវិញទៅមក ដើម្បីជំរុញការអភិវឌ្ឍសង្គម-សេដ្ឋកិច្ច ក្នុងក្របខណ្ឌទ្វេភាគីជាមួយប្រទេសជាមិត្ត និង ក្នុងក្របខណ្ឌអនុតំបន់ តំបន់ និង អន្តរជាតិ, បន្តបំពេញតួនាទីដ៏សកម្មរបស់កម្ពុជាក្នុងកិច្ចការអន្តរជាតិនានា ពិសេសនៅក្នុងការធ្វើសមាហរណកម្មអាស៊ាន ដើម្បីធ្វើឱ្យសម្រេចសហគមន៍អាស៊ានឆ្នាំ ២០១៥ ។

- បន្តខិតខំដោះស្រាយបញ្ហាព្រំដែនគោក និង សមុទ្រជាមួយប្រទេសជិតខាងឱ្យបានសម្រេច ដោយផ្អែកលើរដ្ឋធម្មនុញ្ញ, ច្បាប់ជាតិ, ច្បាប់អន្តរជាតិ និង លិខិតូបករណ៍អន្តរជាតិនានា ពិសេសជំរុញការបោះបង្គោលព្រំដែនជាមួយប្រទេសវៀតណាម, ប្រទេសឡាវឱ្យបានឆាប់ចប់សព្វគ្រប់, និង ជាមួយប្រទេសថៃ ខិតខំបន្តរកកបង្គោលសីមាចាស់ ដែលនៅសេសសល់ឱ្យបានឆាប់ ព្រមទាំងជំរុញឱ្យមានការឯកភាពគ្នាលើទីតាំងបង្គោល ដែលបានរកឃើញហើយ ដើម្បីធានាអធិបតេយ្យ និង ប្តូរណាភាពទឹកដីពេញលេញរបស់កម្ពុជា និង កសាងខ្សែបន្ទាត់ព្រំដែនមួយប្រកបដោយសន្តិភាព, មិត្តភាព, សហប្រតិបត្តិការ និង ការអភិវឌ្ឍ ។

III. គោលនយោបាយតាមវិស័យ

១. ការការពារជាតិ, សន្តិសុខ និង សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ

នៅក្នុងវិស័យការការពារជាតិ, សន្តិសុខ និង សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ រាជរដ្ឋាភិបាលដាក់ចេញនូវវិធានការគោលនយោបាយសំខាន់ៗ ដូចខាងក្រោម៖

១.១. ការការពារជាតិ

- ពង្រឹងកិច្ចការពារអធិបតេយ្យជាតិនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជាលើដែនដី គោក, ដែនកោះ, ដែនទឹក, ផ្ទៃក្នុងដែនសមុទ្រ, តំបន់តភ្ជាប់, តំបន់សេដ្ឋកិច្ចផ្តាច់មុខ, ខ្ពង់រាបបាតសមុទ្រ និង ដែនអាកាស ដោយយកចិត្តទុកដាក់លើការកសាង ផែនការយុទ្ធសាស្ត្រការពារជាតិ, ពង្រឹងទីតាំងឈរជើងរបស់កងឯកភាពជួរមុខ, កសាងទីតាំងបង្អែក, ប្រព័ន្ធការពារ, ប្រព័ន្ធទំនាក់ទំនងបញ្ជា, ប្រព័ន្ធគាំទ្រផ្លូវ គមនាគមន៍ ។ល។ ដែលជាមូលដ្ឋានគ្រឹះដ៏រឹងមាំសម្រាប់កិច្ចការពារជាតិ ។

- ពង្រឹងការតស៊ូតាមផ្លូវច្បាប់នៅតុលាការយុត្តិធម៌អន្តរជាតិ ដើម្បីការពារ អធិបតេយ្យរបស់កម្ពុជានៅតំបន់ប្រាសាទព្រះវិហារ, លើកទឹកចិត្តប្រជាពលរដ្ឋ តាំងទីលំនៅ, កសាងភូមិស្ថានតាមបណ្តោយព្រំដែន ដោយផ្សារភ្ជាប់នឹងការវិវត្តចំណង មិត្តភាព និង កិច្ចសហប្រតិបត្តិការជាមួយប្រទេសជិតខាង ដើម្បីកសាងព្រំដែនជា តំបន់សន្តិភាព, សន្តិសុខ, សហប្រតិបត្តិការ និង ការអភិវឌ្ឍពិតប្រាកដ ។

- បន្តអនុវត្តការកែទម្រង់កងយោធពលខេមរភូមិន្ទឱ្យស្របទៅនឹងការរីក ចម្រើនរបស់ប្រទេសជាតិ និង ពិភពលោក ជាកងកម្លាំងដែលមានឧត្តមគតិស្មោះ- ត្រង់ដាច់ខាតចំពោះជាតិមាតុភូមិ, គោរពស្រឡាញ់ប្រជាជន, មានឆន្ទៈប្រយុទ្ធ បូរផ្តាច់ និង សមត្ថភាពគ្រប់គ្រាន់ក្នុងការការពារឯករាជ្យ, សន្តិភាព, អធិបតេយ្យ,

បូរណភាពទឹកដី និង រាល់សមិទ្ធផលនៃសង្គមជាតិបានរឹងមាំ ហើយចូលរួមសកម្ម
ក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ ។

- បន្តអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សក្នុងវិស័យការពារជាតិ តាមរយៈការបង្កើន
គុណភាពហ្វឹកហ្វឺននៅតាមបណ្តាសាលាហ្វឹកហ្វឺន, ពង្រឹងសមត្ថភាពយោធាចារ្យ,
កសាងជួរនាយទាហានវ័យក្មេង ដែលជ្រើសចេញពីសិស្ស និស្សិត និង ពង្រឹងកិច្ច-
សហប្រតិបត្តិការជាមួយបណ្តាប្រទេសជាមិត្ត ដើម្បីពង្រីកកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាល
យោធិនអាជីព ។

- បន្តពង្រឹងខ្សែរយៈចាត់តាំងនៅក្នុងជួរកងទ័ពនៅគ្រប់ថ្នាក់ ដើម្បីធានា
ប្រសិទ្ធភាពនៃការគ្រប់គ្រងកងកម្លាំង និង បន្តលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពកងទ័ព,
ធានាការផ្គត់ផ្គង់ភ័ស្តុភារ, ហិរញ្ញវត្ថុ និង សម្ភារៈបច្ចេកទេសគ្រប់ប្រភេទ ដល់កងទ័ព
ឱ្យបានល្អប្រសើរ ជាពិសេសចំពោះបណ្តាកងឯកភាពឈរជើងនៅខ្សែត្រៀមជួរមុខ
និង កងការពារដែនកោះ ។

- បន្តពង្រឹង និង ពង្រីកទំនាក់ទំនង និង សហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិ
សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍកងយោធពលខេមរភូមិន្ទលើគ្រប់ផ្នែក និង បន្តចូលរួមក្នុង
បេសកកម្មរក្សាសន្តិភាពលើពិភពលោក ក្នុងក្របខ័ណ្ឌកងកម្លាំងរក្សាសន្តិភាពនៃ
អង្គការសហប្រជាជាតិ ។

១. ២. សន្តិសុខ និង សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ

- ការពារសន្តិសុខជាតិ, ប្រឆាំងដាច់ខាតរាល់អំពើ ដែលនាំទៅដល់ការ
បង្កអស្ថិរភាពនយោបាយ, ការបង្កជម្លោះប្រដាប់អាវុធក្នុងជាតិ ឬ ជាមួយប្រទេស
ជិតខាង និង មិនអនុញ្ញាតឱ្យមានការប្រើប្រាស់ទឹកដីកម្ពុជា ដើម្បីប្រឆាំងនឹង
ប្រទេសជិតខាង, បង្ការដាច់ខាតមិនឱ្យកើតមានការគំរាម, ការបំផ្លិចបំផ្លាញទ្រព្យ
សម្បត្តិអាយុជីវិត ឬ មហន្តរាយដែលបង្កឡើងដោយអំពើភេរវកម្ម ។

- បន្តពង្រឹងវិធានការគ្រប់គ្រងសង្គម ដោយគួបផ្សំនឹងការបង្កើនកិច្ចសហ-
ប្រតិបត្តិការជាមួយបណ្តាប្រទេសក្នុងតំបន់ និង ពិភពលោក ដើម្បីបង្ការ, ទប់ស្កាត់
និង បង្ក្រាបមិនឱ្យមានក្រុមសង្គមដឹកនាំមាននៅកម្ពុជា ព្រមទាំងការយកចិត្ត
ទុកដាក់ស្រាវជ្រាវ, ស៊ើបអង្កេត មិនទុកឱ្យមានខ្សែរយៈនៃបណ្តាញឧក្រិដ្ឋជនឆ្លងដែន
ធ្វើសកម្មភាពបាន ឬ ប្រើប្រាស់កម្ពុជាជាកម្លាំងសាស្ត្រគេចខ្លួនពីសំណាញ់ច្បាប់នៃ
ប្រទេសក្រៅ ។

- លើកកម្ពស់ចលនាមហាជនចូលរួមការពារសន្តិសុខ សុវត្ថិភាពនៅក្នុង
មូលដ្ឋានឱ្យបានក្លៀវក្លា ដើម្បីពង្រឹងខ្លួនសន្តិសុខជាតិឱ្យកាន់តែរឹងមាំ តាមរយៈ
ការបន្តជំរុញចលនានៃការអនុវត្តគោលនយោបាយ «**ភូមិ- ឃុំមានសុវត្ថិភាព**» ឱ្យ
មាននិរន្តរភាព និង សកម្ម នៅគ្រប់មូលដ្ឋានទូទាំងប្រទេស ព្រមទាំងពង្រឹងវិធានការ
ទប់ស្កាត់ និង បង្ក្រាបបទល្មើសព្រហ្មទណ្ឌគ្រប់ប្រភេទ ដើម្បីបង្កភាពកក់ក្តៅក្នុង
ការរស់នៅ និង ប្រកបមុខរបរបររបស់ប្រជាជន ។

- បន្តផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការរៀបចំសណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈឱ្យ
បានល្អប្រសើរ ស្របតាមស្ថានភាពប្រទេសជាតិ ដែលកំពុងមានការរីកចម្រើន
ដោយយកចិត្តទុកដាក់គ្រប់គ្រងកត្តាជាមូលដ្ឋាននានា ក្នុងការធានាសណ្តាប់ធ្នាប់
និង សុវត្ថិភាពសង្គម ។

- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងជនបរទេសគ្រប់ប្រភេទនៅកម្ពុជា មិនទុកឱ្យមាន
មុខសញ្ញាគ្រោះថ្នាក់ ឬ មុខសញ្ញាហាមឃាត់នានាអាចជ្រៀតចូលបាន, បន្តជំរុញ
ការដោះស្រាយបញ្ហាជនបរទេសអន្តោប្រវេសន៍ និង គ្រប់គ្រងអន្តោប្រវេសន៍ ឱ្យ
មានប្រសិទ្ធភាព ព្រមទាំងដោះស្រាយអំពើល្មើសច្បាប់របស់ជនបរទេសយ៉ាង
ម៉ឺងម៉ាត់តាមច្បាប់ជាតិ និង អន្តរជាតិ ។

- បន្តលើកកម្ពស់សមត្ថភាពបំពេញភារកិច្ចរបស់កងកម្លាំងនគរបាលជាតិ
ឱ្យកាន់តែមានវិជ្ជាជីវៈ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព, ការទទួលខុសត្រូវ, សីលធម៌,

គុណធម៌ និង ក្លាយជាស្ថាប័នបម្រើប្រយោជន៍ដ៏ស្មោះត្រង់ និង ជាបង្អែក ជាទីទុក-
ចិត្តកក់ក្តៅរបស់សង្គមជាតិ ។

**២ . ការពង្រឹងរដ្ឋបាលសាធារណៈ, វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ,
ការពង្រឹងផ្នែកច្បាប់ និង ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ និង ការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ**

ក្នុងកិច្ចការពង្រឹងរដ្ឋបាលសាធារណៈ, វិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ,
ការពង្រឹងផ្នែកច្បាប់ និង ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ និង ការប្រឆាំងអំពើពុករលួយ រាជរដ្ឋា-
ភិបាល នឹងផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើវិធានការ ដូចតទៅ ៖

- បន្តអនុវត្តការកែទម្រង់រដ្ឋបាលសាធារណៈ សំដៅឱ្យរដ្ឋបាលសាធារណៈ
កាន់តែមានភាពឆ្លើយតបប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព, ប្រសិទ្ធផល និង ជំនឿទុកចិត្ត
ហើយលើកកម្ពស់វប្បធម៌សាធារណៈ, ឆន្ទៈម្ចាស់ការ, ភក្តីភាព និង មនសិការ
វិជ្ជាជីវៈរបស់មន្ត្រីរាជការ ដើម្បីប្រែក្លាយរដ្ឋបាលសាធារណៈ ទៅជាអ្នកផ្តល់សេវា
សាធារណៈដ៏មានប្រសិទ្ធភាព និង ដែលបម្រើប្រជាជនបានកាន់តែល្អប្រសើរឡើង ។

- បន្តផ្តោតលើការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រទាំង ៣ នៃកម្មវិធីជាតិកែទម្រង់
រដ្ឋបាល គឺ: (១) . ការពង្រឹងគុណភាព និង ប្រសិទ្ធភាពនៃការផ្តល់សេវាសាធារណៈ,
(២) . ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាព, ការកែលម្អការគ្រប់គ្រង និង ការអភិវឌ្ឍធនធាន
មនុស្ស និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រងគុណផលការងារ និង (៣) . ការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធ
បៀវត្ស និង ប្រាក់បន្ថែមផ្សេងៗ ដើម្បីពង្រឹងប្រសិទ្ធភាពការងារ ព្រមទាំងការពង្រឹង
ការគ្រប់គ្រងក្របខ័ណ្ឌ និង ការពង្រាយមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ។

- បន្តអនុវត្តឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅនូវការកែទម្រង់វិមជ្ឈការ និង វិសហ-
មជ្ឈការ តាមរយៈការបន្តពង្រឹងរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិគ្រប់ថ្នាក់, គ្រប់ស្ថាប័ន
និង ប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង, បន្តអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស, ការផ្ទេរមុខងារ និង ធនធាន

ព្រមទាំងប្រព័ន្ធថវិកា, ហិរញ្ញវត្ថុ និង ទ្រព្យសម្បត្តិ, ការកសាងសមត្ថភាព សំដៅ ធានាឱ្យរដ្ឋបាលគ្រប់ថ្នាក់នៅថ្នាក់ក្រោមជាតិបំពេញការងារ ដោយមានការចូលរួម, គណនេយ្យភាព, តម្លាភាព និង ការឆ្លើយតបក្នុងការផ្តល់សេវាសាធារណៈ សម្រាប់ ការអភិវឌ្ឍមូលដ្ឋាន និង ការចូលរួមកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ ដើម្បីរួមចំណែកអភិវឌ្ឍ សង្គម- សេដ្ឋកិច្ចជាតិប្រកបដោយចីរភាព ។

- បន្តផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់អនុវត្តឱ្យកាន់តែស៊ីជម្រៅនូវការកែទម្រង់ ច្បាប់ និង ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ សំដៅជំរុញការរៀបចំក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ឱ្យមានស្ថិរភាព និង កាន់តែទទួលបានការជឿទុកចិត្ត ព្រមទាំងពង្រឹងសមត្ថភាព, ឯករាជភាព និង ភាពមិនលំអៀងនៃស្ថាប័នតុលាការ ដែលជាកត្តាដ៏សំខាន់នៃដំណើរការពង្រឹង នីតិវដ្ត, ការបែងចែកអំណាចដាច់ពីគ្នា, ការគោរពសិទ្ធិបុគ្គល និង ការធានាភាព យុត្តិធម៌សម្រាប់ប្រជាជនទូទៅ ។ ដើម្បីសម្រេចទិសដៅនេះ បណ្តាសកម្មភាព សំខាន់ៗនឹងត្រូវជំរុញយ៉ាងសកម្ម មានជាអាទិ៍: (១) . សម្រាប់ការកែទម្រង់ច្បាប់ គឺជំរុញការកសាងច្បាប់ថ្មីៗតាមការចាំបាច់នៃការគ្រប់គ្រងរដ្ឋ និង ស្របតាម ដំណើរការបង្កើតសហគមន៍អាស៊ានឆ្នាំ ២០១៥, ការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់នានា ជាធរមាន ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព, ការបង្កើនការអប់រំផ្សព្វផ្សាយ និង បណ្តុះ- បណ្តាលមន្ត្រីអនុវត្តច្បាប់គ្រប់ថ្នាក់ និង ប្រជាជនឱ្យបានទូលំទូលាយ ក្នុងវិស័យច្បាប់ និង (២) . សម្រាប់ការកែទម្រង់ប្រព័ន្ធយុត្តិធម៌ គឺជំរុញការកសាងច្បាប់ពាក់ព័ន្ធ និង ស្ថាប័នតុលាការ មានជាអាទិ៍: ច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំអង្គការតុលាការ, ច្បាប់ ស្តីពីលក្ខន្តិកៈចៅក្រម និង ព្រះរាជអាជ្ញា និង វិសោធនកម្មច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំ និង ការប្រព្រឹត្តទៅនៃឧត្តមក្រុមប្រឹក្សានៃអង្គចៅក្រម ។

- បន្តជំរុញការពង្រឹងស្ថាប័នតុលាការ និង អយ្យការ តាមរយៈការបន្តខិតខំ បង្កើនសមត្ថភាពរបស់ចៅក្រម, ព្រះរាជអាជ្ញា និង មន្ត្រីតុលាការ ព្រមទាំងការ

បង្កើតរដ្ឋបាលតុលាការតាមសាលាជម្រះក្តីគ្រប់ជាន់ថ្នាក់ ដើម្បីឱ្យការដោះស្រាយ រឿងក្តីតាមនីតិវិធីជាធរមានបានកាន់តែឆាប់រហ័ស និង ប្រកបដោយយុត្តិធម៌ ។

- បន្តពង្រឹងក្រុមសីលធម៌, មនសិការ, វិជ្ជាជីវៈ និង វិន័យ តាមរយៈការ បណ្តុះបណ្តាលបឋម និង ការបណ្តុះបណ្តាលបន្តនៅរាជបណ្ឌិតសភាវិជ្ជាជីវៈ តុលាការ រួមទាំងការចុះធ្វើអធិការកិច្ចនៅតាមសាលាជម្រះក្តីរបស់អង្គភាពអធិការកិច្ច នៃក្រុមប្រឹក្សាវិន័យនៃឧត្តមអង្គចៅក្រម ។

- បន្តជំរុញការពង្រឹងយន្តការដោះស្រាយវិវាទក្រៅប្រព័ន្ធតុលាការ ដើម្បី កាត់បន្ថយចំនួនសំណុំរឿង ដែលមិនចាំបាច់ក្នុងតុលាការ និង កាត់បន្ថយភាព ស្មុគស្មាញក្នុងសង្គម, បន្តជំរុញការកសាងអគារ និង បំពាក់សម្ភារៈ សម្រាប់សាលា ជម្រះក្តីឱ្យមានស្តង់ដារ ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពទទួលបានយុត្តិធម៌ សម្រាប់ប្រជាជន គ្រប់រូប ។

- បន្តប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើពុករលួយ តាមរយៈការពង្រឹង និង ការបង្កើន ប្រសិទ្ធភាពនៃការអនុវត្តវិធានការស្វ័យទាំង ៣ គឺ : ការអប់រំដើម្បីឱ្យម្នាក់ៗ ទាំង អ្នកដើមចម និង អ្នកទទួលផល មិនប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយ, ការបង្ការទប់ស្កាត់ ដើម្បីឱ្យម្នាក់ៗ មិនអាចប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយ និង ការបង្ក្រាបបទល្មើសបញ្ជូនទៅ តុលាការ ដើម្បីឱ្យម្នាក់ៗ មិនហ៊ានប្រព្រឹត្តអំពើពុករលួយ ។

- ពង្រឹងអភិបាលកិច្ចល្អ និង នីតិរដ្ឋ ព្រមទាំងរក្សាភាពស្អាតស្អំ និង យុត្តិធម៌របស់មន្ត្រី ដើម្បីធានាបាននូវការលើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពនៃសេវាគ្រប់បែប យ៉ាង ដែលជាកត្តាចាំបាច់ក្នុងការអប់រំខ្លួន, សង្គមជាតិ និង កាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ របស់ប្រជាជន ។

- បន្តអនុវត្តឱ្យបានសកម្ម និង មានលទ្ធផលខ្ពស់ ក្នុងការលុបបំបាត់ការ យកកម្រៃសេវាខុសច្បាប់នៅរដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិគ្រប់ថ្នាក់, នៅក្រសួងស្ថាប័ន

មន្ទីរ និង ការិយាល័យនានា គឺគ្មានការទារលុយតាមកន្លែងធ្វើការ, តាមផ្សារ, តាមដងផ្លូវ, តាមដងទន្លេ ឬ ច្រកព្រំដែន ដើម្បីបំបាត់ឱកាស និង រារាំងអំពើពុករលួយ ។

៣ . ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច

ក្នុងកិច្ចការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ច រាជរដ្ឋាភិបាលមានវិធានការគោលនយោបាយសំខាន់ៗ ដូចតទៅ ៖

៣.១. ការគ្រប់គ្រងម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច, ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ, ការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ

- បន្តរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង កំណើនសេដ្ឋកិច្ចខ្ពស់ ប្រកបដោយចីរភាព ក្នុងបរិការណ៍អតិផរណាមានកម្រិតទាប និង អាចគ្រប់គ្រងបាន ហើយអត្រាប្តូរប្រាក់មានស្ថិរភាព ដើម្បីធានាបរិស្ថានអនុគ្រោះសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍ, ការកាត់បន្ថយភាពក្រីក្រ និង ការធ្វើសមាហរណកម្មក្នុងតំបន់ និង ពិភពលោក ។

- ខិតខំសម្រេចឱ្យបាននូវកំណើនសេដ្ឋកិច្ចជាមធ្យម ៧% ក្នុងមួយឆ្នាំ ដើម្បីធ្វើឱ្យកម្ពុជាអាចចាកចេញផុតពីប្រទេសមានចំណូលទាប ឈានឡើងជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតទាបយ៉ាងយូរនៅឆ្នាំ ២០១៨ និង ក្លាយជាប្រទេសមានចំណូលមធ្យមកម្រិតខ្ពស់នៅឆ្នាំ ២០៣០ ។ ជាមួយនេះ គោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍ឆ្នាំ ២០១៥ របស់កម្ពុជា និង គោលដៅកាត់បន្ថយអត្រានៃភាពក្រីក្រជាង ១% ក្នុងមួយឆ្នាំ ក៏ត្រូវសម្រេចឱ្យបាន ក្នុងនោះរួមទាំងការខិតខំរួមចំណែកធ្វើឱ្យសម្រេចបាននូវគោលដៅសហគមន៍សេដ្ឋកិច្ចអាស៊ានឆ្នាំ ២០១៥ ។ ទន្ទឹមនេះ ការរីកចម្រើនខាងសេដ្ឋកិច្ចត្រូវតែធានានូវកាលានុវត្តភាព, ការចូលរួម និង ការទទួលបានផលដោយសមធម៌ សម្រាប់ប្រជាជនគ្រប់ស្រទាប់ ។

- បន្តអនុវត្តគោលនយោបាយម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង គោលនយោបាយហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈសមស្រប គួបផ្សំនឹងគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុប្រយ័ត្នប្រយែង

ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

- បន្តការខិតខំធ្វើពិពិធកម្មមូលដ្ឋានកំណើនសេដ្ឋកិច្ច ដោយឈរលើ មូលដ្ឋានភាពប្រកួតប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា និង ការផ្សារភ្ជាប់សេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ជាមួយបណ្តាញផលិតកម្មក្នុងតំបន់ ក្នុងនោះ យកចិត្តទុកដាក់ជាពិសេសលើការបន្ត អនុវត្តគោលនយោបាយជំរុញផលិតកម្មស្រូវ និង ការនាំចេញអង្ករ, ការអនុវត្ត គោលនយោបាយអភិវឌ្ឍន៍វិស័យឧស្សាហកម្ម, កម្មន្តសាល និង កសិ- ឧស្សាហកម្ម ព្រមទាំងការអនុវត្តផែនការយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យទេសចរណ៍ឆ្នាំ ២០១២- ២០២០ ។

- បន្តជំរុញការអនុវត្តកម្មវិធីកែទម្រង់ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ដើម្បីសម្រេចបាននូវប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈមួយ ដែលមានលក្ខណៈស្តង់ដារ អន្តរជាតិ សំដៅធ្វើឱ្យប្រព័ន្ធនេះ ក្លាយជាឧបករណ៍អភិវឌ្ឍមួយដ៏មានប្រសិទ្ធភាព ក្នុងការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច, ធានាសមធម៌, យុត្តិធម៌សង្គម, ធានាទ្រទ្រង់ប្រតិ- បត្តិការរដ្ឋ និង ការផ្តល់សេវាសាធារណៈ ព្រមទាំងរួមចំណែករក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូ- សេដ្ឋកិច្ច និង ស្ថិរភាពហិរញ្ញវត្ថុ ។

- បន្តខិតខំជំរុញការប្រមូលចំណូលថវិកាជាតិ ទាំងចំណូលសារពើពន្ធ និង មិនមែនសារពើពន្ធ ឱ្យមានកំណើនជារៀងរាល់ឆ្នាំ ។ ខាងផ្នែកចំណាយ គឺបន្ត ផ្តល់អាទិភាពលើវិស័យសេដ្ឋកិច្ច, សង្គមកិច្ច, ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត, ការបង្កើន សមត្ថភាព និង ការលើកកម្ពស់ជីវភាពរបស់មន្ត្រីរាជការ និង កងកម្លាំងប្រដាប់ អាវុធ ដោយផ្សារភ្ជាប់ចំណាយសម្រាប់វិស័យនីមួយៗ ទៅនឹងគណនេយ្យភាពនៃ សមិទ្ធកម្មនៅក្នុងវិស័យនោះ ។ ទន្ទឹមនេះ ការគ្រប់គ្រងការប្រមូលចំណូល និង ការ ចាត់ចែងចំណាយ ត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើប្រសិទ្ធភាព, តម្លាភាព និង

គណនេយ្យភាព គួបផ្សំជាមួយនឹងការបន្តយកចិត្តទុកដាក់ខ្ពស់ជានិច្ចក្នុងការគ្រប់-
គ្រងបំណុលសាធារណៈ ឱ្យស្ថិតក្នុងលទ្ធភាពទ្រទ្រង់នៃសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ។

- បន្តខិតខំបង្កើនអតិរេកចរន្ត ដើម្បីធានាដល់តម្រូវការវិនិយោគសាធា-
រណៈ និង សេវាបំណុល ព្រមទាំងបង្កលក្ខណៈដល់ការសន្សំទុនបម្រុងរបស់រដ្ឋ ។

- បន្តអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុ សំដៅកសាងប្រព័ន្ធហិរញ្ញវត្ថុមួយដ៏រឹងមាំ,
មានការគ្រប់គ្រង និង ការត្រួតពិនិត្យសមស្រប, មានលក្ខណៈប្រកួតប្រជែង និង
សមាហរណកម្ម ព្រមទាំងមានតម្លាភាព និង ប្រសិទ្ធភាព ជាពិសេសផ្អែកលើ
គោលការណ៍ទីផ្សារ ដែលបម្រើឱ្យការកៀរគរ និង បែងចែកធនធានប្រកបដោយ
ប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈការបន្តជំរុញការអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ
ឆ្នាំ ២០១១-២០២០ ដោយផ្ដោតសំខាន់លើវិស័យធនាគារ និង វិស័យហិរញ្ញវត្ថុ
មិនមែនធនាគារ សំដៅគាំទ្រដល់ពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច, នវានុវត្តន៍ និង ភាពប្រកួត-
ប្រជែងនៃសេដ្ឋកិច្ចកម្ពុជា ជាពិសេសវិស័យកសិ- ឧស្សាហកម្ម និង កម្មន្តសាល
ក៏ដូចលទ្ធភាពទទួលបានសេវាហិរញ្ញវត្ថុ សម្រាប់សហគ្រាសធុនតូច មធ្យម និង
សម្រាប់ប្រជាជនទូទៅ ព្រមទាំងជំរុញការធ្វើសមាហរណកម្មហិរញ្ញវត្ថុជាមួយបណ្តា
ប្រទេសក្នុងអាស៊ាន ។

- បន្តអនុវត្តគោលនយោបាយរូបិយវត្ថុ ប្រកបដោយភាពទន់ភ្លន់ និង ប្រុង-
ប្រយ័ត្ន ដែលរួមចំណែកដល់ការរក្សាស្ថិរភាពម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង បង្កើតបរិស្ថាន
អំណោយផលដល់ការអភិវឌ្ឍ ។

- បន្តរក្សារបបអត្រាប្តូរប្រាក់អណ្តែតមានការគ្រប់គ្រង ដើម្បីរក្សាស្ថិរភាព
ប្រាក់រៀល, ពង្រឹងជំនឿទុកចិត្តរបស់សាធារណជន និង វិនិយោគិនមកលើប្រាក់
រៀល, ជំរុញការប្រើប្រាស់ប្រាក់រៀលលើមូលដ្ឋានស្ថិរភាពតម្លៃប្រាក់រៀល និង កាត់
បន្ថយដុល្លារូបនីយកម្ម ។

- បន្តពង្រឹងប្រព័ន្ធធនាគារឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព, សមាហរណកម្ម

និង ការប្រកួតប្រជែង តាមរយៈការបង្កើនប្រសិទ្ធភាពនៃការត្រួតពិនិត្យ, ការគ្រប់គ្រងហានិភ័យ, សន្ទនីយភាព, ហានិភ័យឥណទាន និង ហានិភ័យទីផ្សារ ដោយអនុលោមតាមស្តង់ដារអន្តរជាតិ ។

- បន្តពង្រឹងប្រព័ន្ធមីក្រូហិរញ្ញវត្ថុឱ្យកាន់តែមានភាពរឹងមាំ, មានប្រសិទ្ធភាព និង បម្រើផលប្រយោជន៍នៃស្រទាប់ប្រជាជនក្រីក្រ ជាមួយនឹងតម្លៃសេវាហិរញ្ញវត្ថុសមស្របដែលអាចទទួលយកបាន ។

- បន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ដូចជា : វិស័យធានារ៉ាប់រង, វិស័យសោធន, វិស័យមូលបត្រ និង វិស័យអចលនទ្រព្យ ជាដើម ។

៣. ២. ភាពជាដៃគូក្នុងការអភិវឌ្ឍ

- បន្តពង្រឹងភាព ជាដៃគូជាមួយសហគមន៍ដៃគូសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍ, វិស័យឯកជន និង សង្គមស៊ីវិល ដោយឈរលើគោលការណ៍ជាមូលដ្ឋាន ដែលមានចរិតសកល និង ធានាភាពជាម្ចាស់របស់រដ្ឋ ក្នុងការដឹកនាំការអភិវឌ្ឍប្រទេសជាតិ ។

- ពង្រឹង និង ពង្រីកសហប្រតិបត្តិការជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល និង សមាគមនានា ដែលត្រូវបានបង្កើតឡើងដោយស្របច្បាប់ ហើយធ្វើប្រតិបត្តិការដោយឈរលើគោលការណ៍អភិបាលកិច្ចល្អ និង នីតិវដ្ត ដើម្បីចូលរួមក្នុងដំណើរការអភិវឌ្ឍសង្គម- សេដ្ឋកិច្ច, ការលើកកម្ពស់លទ្ធិប្រជាធិបតេយ្យ និង ការគោរពសិទ្ធិមនុស្ស ព្រមទាំងចូលរួមតាមដានការអនុវត្តគោលនយោបាយផងដែរ ។

- បន្តពង្រឹងយន្តការវេទិកានៃកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអភិវឌ្ឍន៍កម្ពុជា, វេទិការាជរដ្ឋាភិបាល និង វិស័យឯកជន និង វេទិការាជរដ្ឋាភិបាល ជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាល ហើយជំរុញឱ្យវេទិកាទាំងនេះ ក្លាយជាវេទិកានៃការអភិវឌ្ឍកម្ពុជាដែលជាយន្តការសម្រាប់ឱ្យរាជរដ្ឋាភិបាល និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ទាំងអស់ ចូលរួម

ពិភាក្សារាល់បញ្ហាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការអភិវឌ្ឍ ទាំងវិស័យសាធារណៈ ទាំងវិស័យ
ឯកជន ។

៣. ៣. កសិកម្ម

- បន្តអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្មឱ្យក្លាយជាផ្នែកនាំមុខមួយ ដែលមានប្រៀប
ខ្លាំងពិតប្រាកដ ដើម្បីធ្វើជាមូលដ្ឋានដ៏រឹងមាំនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព,
ធានាសន្តិសុខស្បៀង, បង្កើនការងារ និង ប្រាក់ចំណូល សម្រាប់ប្រជាជន ពិសេស
ប្រជាជននៅជនបទ ហើយរួមចំណែកដល់ការការពារបរិស្ថាន និង ធនធានធម្មជាតិ
ប្រកបដោយចីរភាព ។ ដើម្បីសម្រេចគោលដៅនេះ ការអនុវត្តនូវបណ្តាកម្មវិធី
សំខាន់ៗមួយចំនួន ត្រូវផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ ក្នុងនោះ រួមមានការបញ្ចូល
បច្ចេកវិទ្យាក្នុងវិស័យកសិកម្ម, ការបង្កើនផលិតភាព និង ពិពិធកម្មកសិកម្ម ទាំង
ការដាំដុះ និង ការចិញ្ចឹម, ការជំរុញការចូលទីផ្សារអន្តរជាតិនៃផលិតផលកសិកម្ម
របស់កម្ពុជា, ការគ្រប់គ្រង និង ការអភិវឌ្ឍធនធានជលផល និង ការការពារ និង
គ្រប់គ្រងធនធានព្រៃឈើប្រកបដោយចីរភាព ។

- បន្តខិតខំសម្រេចនូវគោលនយោបាយជំរុញផលិតកម្មស្រូវ និង ការនាំ-
ចេញអង្ករឱ្យបាន ១ លានតោន នៅឆ្នាំ ២០១៥ សំដៅប្រែក្លាយកម្ពុជាទៅជាប្រទេស
ផលិតស្បៀងនាំមុខមួយនៅលើពិភពលោក ។

- រក្សាផ្ទៃនេសាទទឹកសាប សម្រាប់ប្រជាជនធ្វើនេសាទជាលក្ខណៈគ្រួសារ,
ពង្រឹងតំបន់អភិរក្ស, បង្កើនការការពារធនធានជលផល, លុបបំបាត់បទល្មើស
នេសាទគ្រប់រូបភាព និង ជំរុញការអភិវឌ្ឍវារីវប្បកម្ម រួមនឹងការបន្តពង្រឹង និង
ពង្រីកសហគមន៍នេសាទ ។

- រក្សាផ្ទៃដីដែលគ្របដណ្តប់ដោយព្រៃឈើ ដោយត្រូវបង្កើនការការពារ
ធនធានព្រៃឈើ ពិសេសការពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីព្រៃឈើ, ការទប់ស្កាត់

បង្ក្រាបបទល្មើសព្រៃឈើ, ជំរុញការដាំដើមឈើឡើងវិញ និង បង្កើនសមត្ថភាពសហគមន៍ព្រៃឈើ នៅលើមូលដ្ឋានធានាចីរភាព និង ប្រសិទ្ធភាពគ្រប់គ្រង ។

- បន្តផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជំរុញការអភិវឌ្ឍដំណាំកៅស៊ូឱ្យរីកចម្រើនទាំងបរិមាណ និង គុណភាព ឱ្យក្លាយទៅជាវិស័យដ៏មានសក្តានុពល និង ភាពប្រកួតប្រជែង តាមរយៈការពង្រីកការដាំដុះកៅស៊ូប្រកបដោយទិន្នផលខ្ពស់ ដោយបន្តអនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍកៅស៊ូធម្មជាតិនៅកម្ពុជាឆ្នាំ ២០១១-២០២០ សំដៅធ្វើឱ្យផ្ទៃដីដាំកៅស៊ូកើនឡើងដល់ជាង ៣០ ម៉ឺនហិកតា និង មានបរិមាណផលិតផលពី ២៥ ម៉ឺន ទៅ ៣០ ម៉ឺនតោន នៅឆ្នាំ ២០២០ ។ ទន្ទឹមនឹងនេះយុទ្ធសាស្ត្រអភិវឌ្ឍន៍កៅស៊ូធម្មជាតិនឹងផ្តោតលើការធានាគុណភាព និង ផលិតភាពនៃការដាំដុះកៅស៊ូ, ការសិក្សាលទ្ធភាពប្រើប្រាស់សក្តានុភាពដីទំនេរ ដែលអាចដាំកៅស៊ូបាន, ការជំរុញការដាំដុះកៅស៊ូគ្រួសារ, ការជំរុញចម្ការកៅស៊ូឧស្សាហកម្មដើម្បីធ្វើជាស្នូលនៃការអភិវឌ្ឍចម្ការកៅស៊ូគ្រួសារ និង ការជុំញតម្លៃឱ្យបានខ្ពស់ ។

- បញ្ឈប់ការផ្តល់សម្បទានដីសេដ្ឋកិច្ច ។ ជាមួយគ្នានេះ ដីសម្បទានសេដ្ឋកិច្ច នឹងត្រូវបានធ្វើសន្និធិ ហើយការគ្រប់គ្រងប្រភេទដីនេះ នឹងត្រូវបានពង្រឹងឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់លិខិតបទដ្ឋាន និង កិច្ចសន្យា ជាពិសេសតាមរយៈការបង្កើនយន្តការចុះពិនិត្យផ្ទៀងផ្ទាត់ជាប្រចាំនូវសកម្មភាពវិនិយោគរបស់ក្រុមហ៊ុនទទួលដីសម្បទាននានា ដែលបានចុះកិច្ចសន្យាជាមួយរាជរដ្ឋាភិបាល ដើម្បីធានាដល់កិច្ចដំណើរការនៃសកម្មភាពវិនិយោគផង និង ការទប់ស្កាត់នូវភាពអសកម្មផ្សេងៗដែលអាចកើតមានទាក់ទងនឹងដីសម្បទានផង ។

៣.៤. ដីធ្លី និង សំណង់

- បន្តអនុវត្តការកែទម្រង់ដីធ្លី ដែលផ្តោតលើការងាររដ្ឋបាលដីធ្លី, ការរៀបចំ

ដែនដី និង នគរូបនីយកម្ម, ការបែងចែកដីធ្លី និង ការអភិវឌ្ឍវិស័យសំណង់ ដើម្បី
ការការពារសិទ្ធិលើដីធ្លីរបស់ប្រជាជន ព្រមទាំងការគ្រប់គ្រងការប្រើប្រាស់ធនធាន
ធម្មជាតិ និង ដីរដ្ឋ ប្រកបដោយតម្លាភាព, សមធម៌, ចីរភាព និង ប្រសិទ្ធភាព ។

- បន្តអនុវត្តគោលនយោបាយមិនយកពន្ធលើដីធ្លីបង្កបង្កើនផលរបស់
កសិករជាលក្ខណៈគ្រួសារ ។

- បន្តជំរុញការចុះបញ្ជី និង ផ្តល់កម្មសិទ្ធិដី, ទាំងដីរដ្ឋ ដីឯកជន និង ដី
សហគមន៍, ដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពនៃការកាន់កាប់ដីធ្លី ដោយជំរុញល្បឿននៃការចុះ
បញ្ជីដី សំដៅឈានទៅសម្រេចឱ្យបាន ១០០% នូវការចុះបញ្ជីដីតាមផែនការនៃ
បទបញ្ជាលេខ ០១ របស់រាជរដ្ឋាភិបាល ជិត ២ លានហិកតា នៅរវាងដើមឆ្នាំ ២០១៤
ក្នុងក្របខ័ណ្ឌនៃការអនុវត្ត «**នយោបាយចាស់ - សកម្មភាពថ្មីលើវិស័យដីធ្លី**» និង
សម្រេចឱ្យបាន ៧០% ដល់ឆ្នាំ ២០១៨ លើបរិមាណក្បាលដីដែលត្រូវចុះបញ្ជីសរុប
៦ ទៅ ៧ លានក្បាលដី នៅទូទាំងប្រទេស ។

- បន្តខិតខំកាត់បន្ថយ និង ឈានទៅលុបបំបាត់ឱ្យបានភាពអនាធិបតេយ្យ
រំលោភកាន់កាប់ដីគ្រប់ប្រភេទដោយខុសច្បាប់, ទប់ស្កាត់ការប្រមូលដីទុកមិនប្រើ-
ប្រាស់ ឬ មិនធ្វើអាជីវកម្ម, ដោះស្រាយទំនាស់ដីធ្លីប្រកបដោយតម្លាភាព និង យុត្តិធម៌
ដោយពង្រឹងការប្រតិបត្តិឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមក្របខណ្ឌគតិយុត្តជាធរមាន ព្រមទាំង
ឆ្លើយតបទៅនឹងគោលនយោបាយវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការនៃការងារដីធ្លី ។

- ជំរុញការកំណត់ព្រំប្រទល់រដ្ឋបាលថ្នាក់ក្រោមជាតិ និង កសាងយុទ្ធ-
សាស្ត្រជាតិនៃការអភិវឌ្ឍទីក្រុង, ទីប្រជុំជន និង តំបន់ឆ្នេរ ។

- បន្តធានាការគ្រប់គ្រង, ការការពារ និង ការប្រើប្រាស់ដី និង ធនធាន
ធម្មជាតិប្រកបដោយតម្លាភាព និង ប្រសិទ្ធភាព ដើម្បីរក្សានិរន្តរភាពបរិស្ថាន និង
ការអភិវឌ្ឍសង្គម- សេដ្ឋកិច្ច ប្រកបដោយសមធម៌ ទាំងនៅទីប្រជុំជន និង ជនបទ
ព្រមទាំងទប់ស្កាត់វិវាទនៃការប្រើប្រាស់ដី ដោយពង្រឹងការអនុវត្តតាមច្បាប់ស្តីពី

ការរៀបចំដែនដី និង នគរូបនីយកម្ម, ច្បាប់សំណង់, ក្របខ័ណ្ឌយុទ្ធសាស្ត្រនៃ គោលនយោបាយដីធ្លី, គោលនយោបាយវិមជ្ឈការ និង វិសហមជ្ឈការ និង អភិបាលកិច្ចល្អ ។

- កសាងគោលនយោបាយជាតិស្តីពីលំនៅស្ថាន ដើម្បីដោះស្រាយលំនៅ- ស្ថានជូនប្រជាជនក្រីក្រ សម្រាប់ការរស់នៅប្រកបដោយសុវត្ថិភាព, សុខុមាលភាព និង ភាពថ្លៃថ្នូរ ។

- បន្តបែងចែក និង ប្រើប្រាស់ដីរដ្ឋ សម្រាប់គោលបំណងឯកជន និង សាធារណៈ ប្រកបដោយតម្លាភាព និង សមធម៌ ឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការដីរបស់ ប្រជាជនទូទៅ ជាពិសេសប្រជាជនក្រីក្រ, យុទ្ធជនពិការ, គ្រួសារយុទ្ធជនពលី, អតីតកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធ និង គ្រួសារដែលគ្មានដី, ខ្វះដី ហើយត្រូវការដីពិត ប្រាកដ តាមរយៈកម្មវិធីសម្បទានដីសង្គមកិច្ច និង ការធ្វើប្រទានកម្ម ដោយធានា ឱ្យបាននូវសមធម៌, ស្ថិរភាពសង្គម, សន្តិសុខស្បៀង និង ការសម្រួលដល់ការ វិនិយោគ ។

- បង្កើនល្បឿនផ្តល់ដីសម្បទានសង្គមកិច្ច នៅលើមូលដ្ឋាននៃសន្និធិដីរដ្ឋ ក្នុងការអនុវត្ត **«នយោបាយចាស់- សកម្មភាពថ្មីលើវិស័យដីធ្លី»** សម្រាប់គោលដៅ នេះ ។

- ទប់ស្កាត់ការកើតមានទៀត នូវភាពមិនប្រក្រតីនៃការទន្ទ្រានកាន់កាប់ ដីរដ្ឋ ។

- បន្តជំរុញសកម្មភាពបោសសម្អាតមិន និង យុទ្ធភណ្ឌមិនទាន់ផុះ និង អនុវត្តការបែងចែកដី ដែលបានបោសសម្អាតរួចជូនប្រជាជនដែលខ្វះដីប្រកប ដោយសមធម៌ ។

- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រង និង ការអភិវឌ្ឍវិស័យសំណង់ ដែលជាសសរ-
ស្តម្ភមួយនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ដែលកំពុងមានការរីកចម្រើនយ៉ាងខ្លាំង ដោយ
ផ្តោតលើការជំរុញវិនិយោគក្នុងវិស័យសំណង់, ការកសាងច្បាប់, ការកំណត់ស្តង់ដារ
សំណង់ និង ការពន្លឿនរយៈពេលចេញលិខិតអនុញ្ញាតសាងសង់ជូនប្រជាជន ។

៣. ៥. ឧស្សាហកម្ម, សិប្បកម្ម និង ធនធានរ៉ែ

- បន្តអភិវឌ្ឍវិស័យឧស្សាហកម្មកម្មន្តសាល, សិប្បកម្មប្រកបដោយចីរភាព
ដែលមានលក្ខណៈចម្រុះ, សម្បូរបែប, មានការទទួលខុសត្រូវខាងបរិស្ថាន និង
សង្គមខ្ពស់ ហើយពង្រីកបាននូវអន្តរកម្មសេដ្ឋកិច្ចរវាងផ្នែកកែច្នៃកម្មន្តសាល ជាមួយ
វិស័យកសិកម្ម, ពាណិជ្ជកម្ម និង សេវាកម្ម ដើម្បីជំរុញសមាហរណកម្មសេដ្ឋកិច្ច,
ខ្សែចង្វាក់តម្លៃ និង ភាពប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជានៅក្នុងតំបន់ និង ពិភពលោក ។
ឆ្លងតាមការជំរុញការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្មនេះ ការពង្រឹងប្រព័ន្ធសហគ្រាសធុនតូច
និង មធ្យម និង ការធ្វើទំនើបនីយកម្មសេដ្ឋកិច្ច នឹងត្រូវបានអនុវត្តជាជំហានៗ ដែល
នឹងនាំកម្ពុជាឈានទៅដល់ដំណាក់កាលថ្មីនៃពិពិធកម្មមូលដ្ឋានសេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈ
ការប្រើប្រាស់បណ្តាលក្ខខណ្ឌអំណោយផល និង ឧត្តមភាពប្រៀបធៀបរបស់កម្ពុជា
ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព ។

- បន្តផ្តោតការខិតខំថែមទៀត លើការពង្រឹងភាពអំណោយផលនៃបរិស្ថាន
វិនិយោគ, ការជំរុញការអភិវឌ្ឍតំបន់សេដ្ឋកិច្ចពិសេស, ការលើកកម្ពស់ផលិតភាព
និង សហគ្រិនភាពរបស់សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម, ការពង្រីកលទ្ធភាពទទួល
បានបច្ចេកវិទ្យាជឿនលឿន, ការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញ និង វិជ្ជាជីវៈ ព្រមទាំងការ
លើកកម្ពស់ការងារស្តង់ដាររូបនីយកម្ម, ការវាយតម្លៃភាពអនុលោម និង មាត្រា-
សាស្ត្រ ។ ទិសដៅជាសារវន្តនៃគោលនយោបាយនៃការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្មនៅ
ពេលខាងមុខនេះ គឺការច្បាមយកតម្លៃបន្ថែមឱ្យបានកាន់តែច្រើន នៅក្នុងវិស័យ

សំខាន់ៗ ដែលមានស្រាប់ រួមមាន : វិស័យកសិកម្ម, ឧស្សាហកម្មកាត់ដេរ និង ទេសចរណ៍, ការលើកស្ទួយប្រភេទឧស្សាហកម្មថ្មីៗ ដែលមានសក្តានុពលវិកល្មត- លាស់ និង ការខិតខំបង្កើតឧត្តមភាពប្រៀបធៀបថ្មីទៀត ក្នុងវិស័យឧស្សាហកម្ម ។

- អភិវឌ្ឍធនធានដី, ប្រេងកាត និង ឧស្ម័ន ដើម្បីប្រែក្លាយធនធាននេះ ឱ្យ ទៅជាប្រភពថ្មីមួយទៀតនៃកំណើនសេដ្ឋកិច្ចរបស់កម្ពុជា ។

- លើកទឹកចិត្តឱ្យវិស័យឯកជនវិនិយោគលើការសិក្សាស្រាវជ្រាវ និង ការ ធ្វើអាជីវកម្មធនធានទាំងនោះ តាមច្បាប់ជាធរមាន ដោយយកចិត្តទុកដាក់ជាសំខាន់ ទៅលើសុវត្ថិភាព, សុខុមាលភាព ព្រមទាំងការការពារបរិស្ថាន និង សង្គម, បន្ត រៀបចំ និង ធ្វើបច្ចុប្បន្នភាពបទប្បញ្ញត្តិ និង លិខិតបទដ្ឋាននានា ដែលទាក់ទងនឹង ធនធានដី, ប្រេងកាត និង ឧស្ម័ន ដើម្បីធានាការអភិវឌ្ឍធនធាននេះ ប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព និង មានការទទួលខុសត្រូវខ្ពស់ ។ ទន្ទឹមនេះ ចំណូលដែលបានមកពី ធនធានដី, ប្រេងកាត និង ឧស្ម័ន ត្រូវបានគ្រប់គ្រង និង ប្រើប្រាស់ប្រកបដោយ ប្រសិទ្ធភាព, តម្លាភាព និង គណនេយ្យភាព ដោយផ្សារភ្ជាប់ជាមួយកម្មវិធីកែទម្រង់ ការគ្រប់គ្រងហិរញ្ញវត្ថុសាធារណៈ ។

៣.៦. ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត

ក. ហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធតមនាគមន៍

- បន្តបង្កើនការស្តារ, ការសាងសង់ និង ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ដឹកជញ្ជូន ប្រកបដោយគុណភាព សម្រាប់បម្រើឱ្យការដឹកជញ្ជូនពហុរូបភាព គឺ ទាំងការដឹកជញ្ជូនផ្លូវគោក, ផ្លូវដែក, ផ្លូវទឹក, កំពង់ផែ និង ការដឹកជញ្ជូនផ្លូវ អាកាស ដែលតភ្ជាប់រវាងគ្រប់តំបន់នៅទូទាំងប្រទេស, តភ្ជាប់ជាមួយបណ្តាប្រទេស ក្នុងតំបន់ និង ពិភពលោក ដើម្បីធានាការធ្វើដំណើរទៅគ្រប់ច្រកល្អក និង ការផ្តល់

សេវាដឹកជញ្ជូនបានគ្រប់គ្រាន់, គ្រប់រដូវកាលប្រកបដោយជាសុកភាព, សណ្តាប់-
ធ្នាប់, ប្រសិទ្ធភាព និង មានតម្លៃទាប ។

- បន្តផ្តល់អាទិភាពខ្ពស់ដល់ការស្តារ និង ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធផ្លូវ
ថ្នល់គ្រប់ប្រភេទ, ទាំងផ្លូវជាតិ ផ្លូវខេត្ត និង ផ្លូវជនបទ, ក្នុងនោះ ខិតខំកែលម្អផ្លូវ
លំជនបទជាដំហានៗ ពីផ្លូវក្រាលក្រួសក្រហមទៅជាផ្លូវក្រាលកៅស៊ូ ឬ ផ្លូវបេតុង
ឱ្យបានពី ៣០០ ទៅ ៤០០ គីឡូម៉ែត្រ ក្នុង ១ ឆ្នាំ តាមស្តង់ដារឯកភាពជាតិមួយ ។

- បន្តពង្រឹងរាល់វិធានការដ៏ម៉ឺងម៉ាត់ ដើម្បីធានាការគ្រប់គ្រងការងារថែទាំ
ផ្លូវថ្នល់ឱ្យមាននិរន្តរភាព ទន្ទឹមនឹងការបន្តស្តារ និង ការអភិវឌ្ឍផ្លូវ ។

- បន្តលើកទឹកចិត្តជំរុញការចូលរួមពីវិស័យឯកជន ក្នុងការវិនិយោគលើ
ការអភិវឌ្ឍ និង ថែទាំហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ព្រមទាំងសេវាដឹកជញ្ជូន ។

- លើកកម្ពស់ប្រសិទ្ធភាពគ្រប់គ្រងមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនគ្រប់ប្រភេទ ឱ្យ
មានលក្ខណៈសម្បត្តិខាងបច្ចេកទេសគ្រប់គ្រាន់ ដើម្បីធ្វើចរាចរណ៍នៅលើផ្លូវ
សាធារណៈ ។

- ផ្សព្វផ្សាយអប់រំដល់ប្រជាជនទូទៅ ឱ្យបានយល់ដឹងច្បាស់អំពីច្បាប់
ចរាចរណ៍ ហើយចូលរួមអនុវត្តយ៉ាងសកម្ម ដើម្បីធានាសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ និង
ការគោរពថែរក្សាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈ ។

- រៀបចំគោលនយោបាយដឹកជញ្ជូនទឹកក្រុង ជាពិសេសរាជធានីភ្នំពេញ
សម្រាប់រយៈពេលមធ្យម និង រយៈពេលវែង ដើម្បីពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ, កសាង
មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ដើម្បីរួមជាប្រយោជន៍សម្រាប់ដោះស្រាយបញ្ហាកកស្ទះ និង
ពង្រឹងសណ្តាប់ធ្នាប់ចរាចរណ៍ទឹកក្រុង ដែលកាន់តែមានភាពលំបាកស្មុគស្មាញឡើង
ពីមួយថ្ងៃទៅមួយថ្ងៃ ដោយសារកំណើនប្រជាជន និង កំណើនយ៉ាងលឿននៃបរិមាណ
យានយន្តគ្រប់ប្រភេទ ។

- បន្តស្តារឡើងវិញនូវបណ្តាញផ្លូវដែកនៅកម្ពុជាដែលមានស្រាប់ គឺបណ្តាញ

ពាយ័ព្យទិស និង និរតីទិស ដើម្បីពង្រីកវិសាលភាពនៃការដឹកជញ្ជូនទំនិញ, អ្នកដំណើរ និង ការដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែន ព្រមទាំងធ្វើសមាហរណកម្មផ្លូវដែកកម្ពុជាទៅក្នុងប្រព័ន្ធផ្លូវដែកតំបន់អាស៊ាន និង មហាអនុតំបន់មេគង្គ ។

- ពង្រឹងយន្តការគ្រប់គ្រង និង ការអភិវឌ្ឍហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដឹកជញ្ជូនផ្លូវសមុទ្រ និង ដឹកជញ្ជូនផ្លូវទន្លេ ដើម្បីរៀបចំប្រព័ន្ធដឹកជញ្ជូនទាំងពីរ ជាលក្ខណៈតំបន់ និង អន្តរជាតិ ប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព, មានការប្រកួតប្រជែងដោយស្មើភាព, ធានាបរិស្ថានទន្លេ និង សមុទ្របានល្អ ព្រមទាំងធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរនូវតួនាទីរបស់កំពង់ផែ ក្នុងការសម្រួលពាណិជ្ជកម្មចរាចរណ៍ទំនិញ និង ទេសចរណ៍ ។

- បន្តស្តារ និង អភិវឌ្ឍអាកាសយានដ្ឋានជាតិ- អន្តរជាតិ និង ប្រព័ន្ធនាំផ្លូវអាកាសនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា, លើកកម្ពស់ការពង្រឹងសុវត្ថិភាព, សន្តិសុខអាកាសចរណ៍ និង ការការពារបរិស្ថាន ដើម្បីបង្កើនផលប្រយោជន៍ខាងសេដ្ឋកិច្ច, ជំរុញវិស័យពាណិជ្ជកម្ម, ទេសចរណ៍ និង ធ្វើឱ្យមានសង្គតិភាពជាមួយគោលនយោបាយដឹកជញ្ជូនផ្លូវអាកាស ថ្នាក់តំបន់, អនុតំបន់ និង អន្តរជាតិ ។

ខ. ធនធានទឹក

- បន្តលើកកម្ពស់ការគ្រប់គ្រង, ថែរក្សា និង ប្រើប្រាស់ធនធានទឹកប្រកបដោយប្រសិទ្ធភាព, មាននិរន្តរភាព និង រក្សាបាននូវប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី ដើម្បីផ្តល់លទ្ធភាពដល់ជនគ្រប់រូបក្នុងការប្រើប្រាស់ទឹក ដែលមានអនាម័យ, សុវត្ថិភាព និង តម្លៃសមស្របសម្រាប់ផ្គត់ផ្គង់ជីវភាពប្រចាំថ្ងៃបានគ្រប់គ្រាន់, ធានាការគ្រប់គ្រង និង បែងចែកទឹកឱ្យមានសមភាព សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិស័យកសិកម្ម, ឧស្សាហកម្ម, សេវា និង សកម្មភាពសេដ្ឋកិច្ចផ្សេងៗទៀត ធានាការគ្រប់គ្រងបរិមាណ និង គុណភាពទឹក ទាំងទឹកលើដី ទាំងទឹកក្រោមដី ហើយកាត់បន្ថយឱ្យបានជាអតិបរមា

នូវគ្រោះគំរាមដល់អាយុជីវិត និង ការរស់នៅប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្រជាពលរដ្ឋពីគ្រោះ-
មហន្តរាយដែលបង្កឡើងដោយទឹក ។

- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងធនធានទឹក ដោយជំរុញឱ្យមានការគោរពកិច្ចព្រម-
ព្រៀងអន្តរប្រទេស លើការគ្រប់គ្រងទឹកដងទន្លេមេគង្គ និង ចាត់ទុកទឹកជាទ្រព្យ
សម្បត្តិសាធារណៈ ដែលត្រូវគោរព និង ការពារ ។

- បន្តផ្តល់អាទិភាពលើការស្តារ, កសាង, ថែទាំ និង គ្រប់គ្រងហេដ្ឋា-
រចនាសម្ព័ន្ធស្រោចស្រព ដែលត្រូវតែមានប្រសិទ្ធភាពសេដ្ឋកិច្ច ហើយត្រូវតែធានា
បាននូវផលនៃការវិនិយោគ ក្នុងនោះរួមមាន៖ អាងស្តុកទឹក, ប្រឡាយទឹកសំណង់
ទ្វារទឹក, លូទឹក, ប្រឡាយនាំដីល្បាប់, ប្រព័ន្ធដោះទឹក, ទំនប់ការពារ, ទឹកជំនន់,
ការការពារទឹកប្រៃ និង ស្ថានីយ៍បូមទឹក ដើម្បីបង្កើនផ្ទៃដីស្រោចស្រពជាមធ្យម
២៥ ០០០ ហិកតា ក្នុង ១ ឆ្នាំ, ជំរុញការបង្កបង្កើនផល, ពង្រីកវារីវប្បកម្ម, កាត់-
បន្ថយមហន្តរាយដែលបណ្តាលមកពីគ្រោះទឹកជំនន់ និង គ្រោះរាំងស្ងួត ព្រមទាំង
សម្រួលដល់ការធ្វើដំណើររបស់ប្រជាជន ។

- ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងធនធានទឹក, ច្បាប់ស្តីពីកិច្ច-
ការពារបរិស្ថាន និង ការគ្រប់គ្រងធនធានធម្មជាតិ និង បទប្បញ្ញត្តិពាក់ព័ន្ធ ដើម្បី
ទប់ស្កាត់រាល់សកម្មភាព ឬ គម្រោងសាងសង់នានា ដែលអាចធ្វើឱ្យប៉ះពាល់មកលើ
ធនធានទឹក ក៏ដូចជាប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី, រាំងស្តាត់ និង មានវិធានការម៉ឺងម៉ាត់ចំពោះ
សកម្មភាពចាក់លុបបំពេញដី, ការដឹកថ្មី ឬ ការរំលោភលើផ្លូវទឹកទន្លេ, ស្ទឹង, បឹងប្តូរ,
ព្រែក ឬ តំបន់ទំនាបសមុទ្រ និង ទីលិចទឹកជាប្រចាំ ដែលគ្មានច្បាប់អនុញ្ញាត ហើយ
អាចធ្វើឱ្យប៉ះពាល់មកលើធនធានទឹក ក៏ដូចជាប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី និង បរិស្ថាន ។

- បន្តធ្វើសមាហរណកម្មកម្ពុជាជាមួយសហគមន៍អន្តរជាតិក្នុងវិស័យទឹក
ដើម្បីជំរុញកិច្ចសហប្រតិបត្តិការ និង ការយោគយល់ជាអន្តរជាតិក្នុងវិស័យនេះ,
សហការពេញទំហឹងជាមួយបណ្តាប្រទេសជិតខាង ដែលមានព្រំប្រទល់ជាប់នឹង

កម្ពុជា ព្រមទាំងជាមួយនឹងប្រទេសក្នុងតំបន់ ដើម្បីសម្រេចគោលបំណងនៃកិច្ចព្រមព្រៀងមេគង្គឆ្នាំ ១៩៩៥ ស្តីពីកិច្ចសហប្រតិបត្តិការក្នុងការអភិវឌ្ឍអាងទន្លេមេគង្គប្រកបដោយចីរភាព ។

គ. ទឹកស្អាត

- ជំរុញការអភិវឌ្ឍ និង វិចារណកម្មការគ្រប់គ្រងវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតសម្រាប់ប្រើប្រាស់ក្នុងជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន និង ផលិតកម្ម, សេវាប្រកបដោយគុណភាព, ប្រសិទ្ធភាព និង ថ្លៃសមរម្យ ដើម្បីរួមចំណែកលើកកម្ពស់សុខុមាលភាព ជាពិសេសកាត់បន្ថយកង្វះទឹកស្អាតប្រើប្រាស់សម្រាប់ប្រជាជន ដែលរស់នៅក្នុងតំបន់ទីប្រជុំជន, ជាយក្រុង និង ជនបទ ។ ទន្ទឹមនេះ គោលដៅក្នុងការផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត គឺដល់ឆ្នាំ ២០១៨ ប្រជាជនចំនួន ៨៥% ដែលរស់នៅរាជធានីខេត្ត និង ប្រជាជនចំនួន ៦០% ដែលរស់នៅតាមបណ្តាឃុំបានទទួលសេវាទឹកស្អាតដែលមានគុណភាពល្អ និង ថ្លៃ សមរម្យប្រើប្រាស់ តាមរយៈការពង្រីកសមត្ថភាពផលិត និង ផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាតនៅរាជធានី ខេត្ត និង ពង្រីកការចូលរួមរបស់វិស័យឯកជនក្នុងការវិនិយោគលើវិស័យផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ។

ឃ. ថាមពល

- បន្តអភិវឌ្ឍវិស័យថាមពល ដើម្បីធានាការផ្គត់ផ្គង់ថាមពលដែលមានស្ថិរភាព, ការជឿទុកចិត្ត និង ថ្លៃសមរម្យ សម្រាប់បម្រើជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន, ការផ្តល់សេវានានាដល់សង្គម និង ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជាតិ ដោយផ្តោតលើទិសដៅធំៗ ២ គឺបន្តសាងសង់ស្ថានីយផលិតអគ្គិសនីក្នុងស្រុក និង ធ្វើសមាហរណកម្មប្រព័ន្ធថាមពលកម្ពុជា ទៅក្នុងថាមពលរបស់តំបន់អាស៊ាន និង

មហាអនុតំបន់មេតង្គ សំដៅបង្កើតប្រភពថាមពលឱ្យបានគ្រប់គ្រាន់ និង មាន ស្ថិរភាពសម្រាប់កម្ពុជា ។

- បន្តអភិវឌ្ឍបណ្តាញបញ្ជូនអនុស្ថានីយ បណ្តាញបញ្ជូនរង និង បណ្តាញ ចែកចាយអគ្គិសនី ឱ្យឆាប់បានគ្របដណ្តប់ទូទាំងប្រទេស ដើម្បីបញ្ជូនថាមពល ដែលមានស្ថិរភាព និង ថ្លៃសមរម្យទៅផ្គត់ផ្គង់ដល់លំនៅស្ថានប្រជាជន និង ទីតាំង បម្រើសកម្មភាពសង្គម និង សេដ្ឋកិច្ច ។

- បន្តជំរុញការធ្វើពិពិធកម្មថាមពល ក្នុងនោះ រួមមានការបង្កើតប្រភព ថាមពលស្អាត និង ថាមពលកកើតឡើងវិញ, ការពង្រឹងសន្តិសុខថាមពល, ការ ខិតខំកាត់បន្ថយឱ្យបានជាអតិបរមានូវផលប៉ះពាល់លើបរិស្ថានធម្មជាតិ និង សង្គម ក្នុងដំណើរការផលិតថាមពល ។

- បន្តអនុវត្តតួនាទីនាំមុខរបស់រដ្ឋ ក្នុងការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ ផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី ជាមួយគ្នានេះ គាំទ្រ និង លើកទឹកចិត្តដល់ការចូលរួមរបស់វិស័យ ឯកជនក្នុងការវិនិយោគ និង ធ្វើអាជីវកម្មផ្តល់សេវាអគ្គិសនី ដែលគោរពតាមការ កំណត់នៃច្បាប់, បទប្បញ្ញត្តិ, ស្តង់ដារ និង នីតិវិធីជាធរមាន ពិសេសការអនុវត្តថ្លៃ លក់អគ្គិសនីឱ្យបានត្រឹមត្រូវតាមច្បាប់អគ្គិសនី ដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍ និង ភាពយុត្តិធម៌ទាំងសម្រាប់អ្នកផលិត, អ្នកបញ្ជូន, អ្នកចែកចាយ និង អ្នកប្រើប្រាស់ ។

- ជំរុញដំណើរការអគ្គិសនីភ្ជាប់បន្ថែមកម្មជនបទ តាមគោលដៅនៃវិស័យ ថាមពលពីឆ្នាំ ២០១៣ ដល់ ២០១៨ គឺពង្រីកការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនីពីបណ្តាញជាតិឱ្យ ដល់ភូមិចំនួន ៨០% នៃចំនួនភូមិទាំងអស់ និង ដោះស្រាយការផ្គត់ផ្គង់អគ្គិសនី ដោយវិធីផ្សេងៗទៀតឱ្យបាន ១០% នៃចំនួនភូមិទាំងអស់ លើគោលដៅ ១០០% នៃភូមិនៅឆ្នាំ ២០២០ ហើយរហូតដល់ឆ្នាំ ២០៣០ មាន ៧០% នៃគ្រួសារទាំងអស់ នឹងមានអគ្គិសនីដែលមានគុណភាពដូចអគ្គិសនីពីបណ្តាញជាតិប្រើប្រាស់ ។

- ខិតខំរកលទ្ធភាពជួយប្រជាជនក្រីក្រនៅតំបន់ជនបទ អាចប្រើប្រាស់

អគ្គិសនីពីបណ្តាញផ្គត់ផ្គង់ ទាំងលទ្ធភាពភ្ជាប់ចរន្តពីបណ្តាញ ទាំងថ្លៃអគ្គិសនី ។

ង. បច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និង គមនាគមន៍

- បន្តអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធប្រៃសណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍ ព្រមទាំងបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និង គមនាគមន៍ ឱ្យមានលក្ខណៈទំនើប, មានគុណភាពខ្ពស់ស្របស្តង់ដារអន្តរជាតិ, មានថ្លៃសមរម្យ និង មានសេវាគ្របដណ្តប់នៅទូទាំងប្រទេស ដែលប្រជាជនទូទៅអាចប្រើប្រាស់ និង ទទួលបានផលប្រយោជន៍គ្រប់ៗគ្នា ពីសេវាកម្មនេះ ។

- បន្តលើកទឹកចិត្តវិនិយោគឯកជនធ្វើទំនើបកម្មបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និង គមនាគមន៍, ជំរុញការប្រកួតប្រជែងដោយយុត្តិធម៌ ក្នុងទីផ្សារសេវាប្រៃសណីយ៍ និង ទូរគមនាគមន៍ដោយផ្អែកលើច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋាននានា, ទប់ស្កាត់ការធ្វើអាជីវកម្មផ្តាច់មុខក្នុងវិស័យប្រៃសណីយ៍ និង វិស័យបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និង គមនាគមន៍ ដោយចាត់ទុកវិស័យទាំងពីរជាទំនិញ និង សេវាសាធារណៈផង និង ជាទ្រព្យសម្បត្តិសាធារណៈផង ។

- បន្តពង្រីកការកសាងហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធដ្នឹងខ្នងបណ្តាញខ្សែកាបអុបទិចប្រកបដោយសុវត្ថិភាព និង ជឿទុកចិត្ត ឱ្យបានដល់គ្រប់ខេត្ត ដើម្បីពង្រីកវិសាលភាព និង រក្សាចីរភាពនៃសេវាបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និង គមនាគមន៍ ។

- បន្តអភិវឌ្ឍប្រព័ន្ធរដ្ឋបាលគ្រប់គ្រងអេឡិចត្រូនិច ទាំងថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ព្រមទាំងជំរុញការបណ្តុះបណ្តាលមន្ត្រីរាជការ, សិស្ស, និស្សិតលើវិស័យបច្ចេកវិទ្យាព័ត៌មាន និង គមនាគមន៍, បង្កើនវិសាលភាព និង គុណភាពនៃបណ្តាញផ្សព្វផ្សាយ ទាំងការផ្សាយក្នុងប្រទេស និង ក្រៅប្រទេស ។

៣. ៧. ការអភិវឌ្ឍជនបទ

- បន្តខិតខំធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវប្រព័ន្ធហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធជនបទ តាមរយៈការបន្តកសាងផ្លូវជនបទ, ការរៀបចំឱ្យមានដំណើរការនៃប្រព័ន្ធគ្រប់គ្រង និង ថែទាំផ្លូវជនបទ ដោយមានការចូលរួមរបស់សហគមន៍មូលដ្ឋាន ជាមួយរដ្ឋបាល ថ្នាក់ក្រោមជាតិគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់ ជាពិសេសការកែលម្អផ្លូវជនបទជាជំហានៗ ពី ផ្លូវក្រាលក្រួសក្រហម មកជាផ្លូវក្រាលកៅស៊ូ ឬ ផ្លូវបេតុង ។

- បន្តខិតខំសម្រេចគោលដៅឆ្នាំ ២០១៨ ដើម្បីឱ្យប្រជាជននៅជនបទ ចំនួន ៦០% បានទទួលសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត ហើយនៅឆ្នាំ ២០២៥ ប្រជាជនគ្រប់រូប ដែលរស់នៅក្នុងសហគមន៍ជនបទ ត្រូវមានសេវាផ្គត់ផ្គង់ទឹកស្អាត និង អនាម័យ គ្រប់គ្រាន់ ព្រមទាំងរស់នៅក្នុងបរិស្ថានដែលមានអនាម័យប្រកបដោយចីរភាព ។

- បន្តអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចជនបទ ដើម្បីកែលម្អ, លើកកម្ពស់ជីវភាពប្រជាជន នៅជនបទ និង កាត់បន្ថយការធ្វើចំណាកស្រុកស្វែងរកការងារ តាមរយៈការជំរុញ វិស័យឥណទានជនបទ ដើម្បីផ្តល់សេវាប្រាក់កម្ចី ដែលមានអត្រាការប្រាក់សមរម្យ ជូនប្រជាជននៅជនបទ, ការបង្កើតកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលជំនាញមូលដ្ឋាន, ការ ជំរុញការអភិវឌ្ឍសិប្បកម្ម, សហគ្រាស និង មុខជំនាញខ្នាតត្រួសារ, ខ្នាតតូច និង មធ្យម ដោយយកចិត្តទុកដាក់ផ្តល់បច្ចេកទេសជំនាញ និង ការយល់ដឹងអំពីការ បង្កើតមុខរបរ ព្រមទាំងការខិតខំពង្រីកទីផ្សារសម្រាប់ផលិតផលជនបទ ។

- បន្តអភិវឌ្ឍតំបន់ដែលមានជនជាតិដើមភាគតិចរស់នៅឱ្យមានការរីក ចម្រើនខាងសេដ្ឋកិច្ច, សង្គមកិច្ច និង វប្បធម៌, ធានាសិទ្ធិពេញលេញរបស់បងប្អូន ជនជាតិដើមភាគតិចក្នុងការចូលរួមធ្វើសេចក្តីសម្រេចនានា ដើម្បីកសាងគោល- នយោបាយជាតិ, ធានាសិទ្ធិទទួលបាននូវការការពារដោយច្បាប់ និង វិធានការ សង្គមនានា ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការចាំបាច់សម្រាប់ការរស់នៅប្រកបដោយ

ភាពថ្លៃថ្នូរ ព្រមទាំងការគោរពចំពោះទំនៀមទម្លាប់, ប្រពៃណីល្អ និង ភាសារបស់
បងប្អូនជនជាតិ ។

៣.៨. ពាណិជ្ជកម្ម

- បន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍវិស័យពាណិជ្ជកម្ម តាមរយៈការធ្វើពិពិធកម្មទីផ្សារ
នាំចេញ និង ការបង្កើនល្បឿនសមាហរណកម្ម ទៅក្នុងក្របខណ្ឌពាណិជ្ជកម្មសេរី
សំខាន់ៗក្នុងតំបន់ និង ពិភពលោក ជាពិសេសបណ្តាប្រទេសក្នុងសមាគមអាស៊ាន
ស្របតាមទិសដៅធ្វើឱ្យសម្រេចសហគមន៍អាស៊ានឆ្នាំ ២០១៥ និង បណ្តាប្រទេស
ជាសមាជិកនៃអង្គការពាណិជ្ជកម្មពិភពលោក ។ ឆ្លងតាមការអនុវត្តទិសដៅនេះ
កម្ពុជានឹងទទួលបានអត្ថប្រយោជន៍ សម្រាប់ការជំរុញកំណើនសេដ្ឋកិច្ច និង ផ្តល់
ឱកាសដល់កម្ពុជា ក្នុងការរួមចំណែកកសាងគោលនយោបាយសេដ្ឋកិច្ចតំបន់ និង
ពិភពលោក ដើម្បីឱ្យការធ្វើពាណិជ្ជកម្មក្នុងតំបន់ និង ពិភពលោក មានលក្ខណៈ
យុត្តិធម៌, សមធម៌ និង តម្លាភាព ។

- បន្តពង្រីកទំនាក់ទំនងពាណិជ្ជកម្មអន្តរជាតិ ដើម្បីផ្សារភ្ជាប់ទីផ្សារក្នុង
ប្រទេសជាមួយនឹងទីផ្សារក្រៅប្រទេស, លើកកម្ពស់ការអភិវឌ្ឍសមត្ថភាពផលិត
និង ផ្គត់ផ្គង់, ជំរុញការវិនិយោគ និង ការនាំចេញទំនិញ ដោយផ្តោតលើការបង្កើន
គុណភាពផលិតផលក្នុងស្រុក ព្រមទាំងការបង្កើតបន្ថែមមុខរបរ និង មុខទំនិញថ្មីៗ
សម្រាប់នាំចេញ សំដៅរក្សាលំនឹងនៃជញ្ជីងពាណិជ្ជកម្ម, បញ្ជៀសវិបត្តិទីផ្សារ,
ដោះស្រាយការងារ និង បង្កើនចំណូលរបស់ប្រជាជន ។

- ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់ជាប្រចាំលើការរក្សាស្ថិរភាពថ្លៃទំនិញនៅលើ
ទីផ្សារ, បន្តធ្វើកិច្ចអន្តរាគមន៍លើទីផ្សារ ពិសេសចំពោះបណ្តាមុខទំនិញយុទ្ធសាស្ត្រ
ដូចជា ស្រូវ អង្ករ ប្រេងឥន្ធនៈ អគ្គិសនី ទឹក និង បណ្តាមុខទំនិញផ្សេងៗទៀត ដែល
ត្រូវការប្រើប្រាស់ចាំបាច់សម្រាប់ជីវភាពប្រចាំថ្ងៃរបស់ប្រជាជន ដោយចាត់វិធានការ

រាំងខ្ទប់បាតុភាពស្តុកទំនិញលក់ដំឡើងថ្លៃ ឬ ការលក់បំបៅថ្លៃ ដែលនាំឱ្យប៉ះពាល់ ដល់ជីវភាពរស់នៅរបស់ប្រជាជន ។

- បង្កលក្ខណៈងាយស្រួលឱ្យផលិតផល និង ទំនិញធ្វើចរាចរបានដោយ សេរីនៅគ្រប់ទីកន្លែង ដោយឈរលើគោលការណ៍ប្រកួតប្រជែងដោយស្មើភាព, តាមថ្លៃទីផ្សារ ពិសេសយកចិត្តទុកដាក់ការពារថ្លៃទំនិញកសិផលរបស់ប្រជាកសិករ និង ជំនះបាតុភាពដែលនាំឱ្យកកស្ទះទំនិញកសិផល, ការបន្ទាបបង្គាប់ថ្លៃកសិផល និង ការរាំងស្ទះការដឹកជញ្ជូន ។

- ខិតខំរក្សាទីផ្សារដែលមានស្រាប់ និង បន្តចរចាបើកច្រកទីផ្សារជាមួយ ប្រទេសជាដៃគូពាណិជ្ជកម្មនានា ដើម្បីជំរុញឱ្យទំនិញ និង សេវារបស់កម្ពុជា ដណ្តើម បានទីផ្សារកាន់តែទូលំទូលាយថែមទៀត ។

- បន្តចូលរួមយ៉ាងសកម្មជាមួយបណ្តាប្រទេសនៃសមាគមអាស៊ាន ក្នុង ការបង្កើតតំបន់ពាណិជ្ជកម្មសេរីជាមួយបណ្តាប្រទេសធំៗ ក្នុងពិភពលោក ដើម្បី ពង្រីកទីផ្សារឱ្យបានជាអតិបរមា ។

- ខិតខំពង្រឹង និង ពង្រីកលក្ខណៈសម្បត្តិនានា សំដៅពង្រឹងសមត្ថភាព ប្រកួតប្រជែងរបស់កម្ពុជា នៅក្នុងទីផ្សារក្រៅប្រទេស ។

- ការពារ និង លើកតម្កើងកម្មសិទ្ធិបញ្ញា ដែលជាប្រភេទកម្មសិទ្ធិ ឬ ទ្រព្យសម្បត្តិមួយដ៏មានតម្លៃ ដូចជា : តម្លៃទ្រព្យសម្បត្តិខាងបញ្ញាដែលទាក់ទងទៅ នឹងស្នាដៃតក្កកម្ម, ការរកឃើញថ្មីនៃវិទ្យាសាស្ត្រ, ការអភិវឌ្ឍបច្ចេកវិទ្យា, គំនូស ឧស្សាហកម្ម, ម៉ាក និង ពាណិជ្ជនាម ជាដើម ។

- បន្តលើកស្ទួយផលិតផលសម្គាល់ភូមិសាស្ត្រ, ផលិតផលដែលបង្ហាញ នូវមរតកវប្បធម៌ប្រពៃណីដែលជាស្នាដៃរបស់ផលិតករខ្មែរ ។

- ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការគ្រប់គ្រងគុណភាព, សុវត្ថិភាពលើផលិត- ផលទំនិញ និង សេវា, ទប់ស្កាត់សកម្មភាពប្រកួតប្រជែងមិនស្មោះត្រង់, រាំងស្កាត់

ការផលិត និង ការចែកចាយផលិតផលក្លែងក្លាយ និង ផលិតផលគ្មានគុណភាព ឬ ខូចគុណភាព ដើម្បីការពារផលប្រយោជន៍របស់ផ្សារជន, វិនិយោគិន, លើកទឹក ចិត្តពាណិជ្ជករ, ផលិតករឱ្យធ្វើប្រតិបត្តិការពាណិជ្ជកម្មដោយស្មើភាព និង ការពារ ផលប្រយោជន៍របស់ប្រជាជន ដែលជាអ្នកប្រើប្រាស់ផលិតផលទំនិញ ឬ សេវា ពិសេសទប់ស្កាត់ការនាំចូលទំនិញប្រើប្រាស់រួចដែលប៉ះពាល់ធ្ងន់ធ្ងរដល់បរិស្ថាន ។

- បន្តជំរុញចលនា «ភូមិមួយ- ផលិតផលមួយ» ដោយឈរលើគោល- ការណ៍បីយ៉ាង គឺជំរុញឱ្យប្រជាជនផលិតស្របតាមលក្ខខណ្ឌភូមិសាស្ត្រ និងលក្ខខណ្ឌ ទីផ្សារក្នុងប្រទេស និង ក្រៅប្រទេស, ផលិតឱ្យបានច្រើន, ផលិតមានគុណភាពល្អ, លក់ឱ្យដាច់ ហើយបានថ្លៃខ្ពស់ និង ប្រើប្រាស់គំនិតច្នៃប្រឌិត, ទេពកោសល្យ, ភាព ប៊ុនប្រសប់របស់ប្រជាជនតាមមូលដ្ឋាន ដែលនឹងជួយបង្កើតមុខរបរបរនៃមួយ- ចំណែកបង្កើនចំណូលលើកកម្ពស់កម្រិតជីវភាពរស់នៅ ។

៣. ៩. ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន និង ការទាក់ទាញការវិនិយោគ

- បន្តទាក់ទាញការវិនិយោគផ្ទាល់ពីបរទេស និង ជំរុញការវិនិយោគក្នុង ស្រុក ជាពិសេសតាមរយៈការលើកកម្ពស់សហគ្រាសធុនតូច និង មធ្យម និង ការ ជំរុញសហគ្រិនភាព ដើម្បីបង្កើនល្បឿននៃការអភិវឌ្ឍ, ធ្វើពិពិធកម្មសេដ្ឋកិច្ច និង បង្កើតការងារ ។

- បន្តកសាងអភិបាលកិច្ចសាជីវកម្មល្អ ដែលជាប្រការចាំបាច់សម្រាប់ការ ប្រកួតប្រជែងផង, សម្រាប់ភាពរឹងមាំ និង ភាពរីកដុះដាលនៃវិស័យឯកជនខ្លួន ឯងផង ព្រមទាំងសម្រាប់ពង្រឹងវប្បធម៌គណនេយ្យភាពចំពោះសង្គមផង ពិសេស ក្នុងការបំពេញកាតព្វកិច្ចពន្ធ និង អាករ ។

- បន្តការខិតខំធ្វើឱ្យបរិស្ថានវិនិយោគ និង ធុរកិច្ចនៅកម្ពុជាកាន់តែមាន

ភាពអំណោយផល និង ល្អប្រសើរ ព្រមទាំងធ្វើឱ្យកម្ពុជាក្លាយជាគោលដៅវិនិយោគ មួយដែលមានភាពកាន់តែទាក់ទាញ នៅក្នុងតំបន់ដែលនឹងបង្កើនបាននូវភាព- ប្រកួតប្រជែង និង ផលិតភាពកាន់តែខ្ពស់សម្រាប់កម្ពុជា ។

- បន្តពង្រឹងអភិក្រមបើកចំហសម្រាប់ការអភិវឌ្ឍវិស័យឯកជន និង ការ ទាក់ទាញវិនិយោគ សំដៅពង្រីកច្រកចូលទៅកាន់ទីផ្សារតំបន់ និង អន្តរជាតិ ។

- រៀបចំឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើងនូវរបបវិនិយោគឯកជន ដើម្បីផ្តល់ការ លើកទឹកចិត្តសមស្រប និង ចំគោលដៅ ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងសំណូមពរនៃការ អភិវឌ្ឍរយៈពេលវែង ។

- ធានាបរិស្ថានវិនិយោគ និង ធុរកិច្ចប្រកបដោយភាពអំណោយផល សម្រាប់ទទួលការវិនិយោគទាំងក្នុងប្រទេស និង ពីក្រៅប្រទេស តាមរយៈការបន្ត ដាក់ចេញនូវបណ្តាវិធានការសំខាន់ៗសំដៅផ្តោតលើការធានាស្ថិរភាពនយោបាយ, សន្តិសុខ, សណ្តាប់ធ្នាប់សាធារណៈ, ការធានាស្ថិរភាព និង ភាពគត់មត់នៃបរិស្ថាន ម៉ាក្រូសេដ្ឋកិច្ច និង ហិរញ្ញវត្ថុ, ការសម្រួលពាណិជ្ជកម្ម និង ការសម្រួលធុរកិច្ច មានជាអាទិ៍ : ការកាត់បន្ថយការិយាធិបតេយ្យ, ការអនុវត្តយន្តការ «ច្រកចេញ- ចូលតែមួយ», ការលុបបំបាត់ចំណាយក្រៅផ្លូវការជាដើម ។

- បន្តជំរុញការវិនិយោគលើហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវន្ត និង ការអនុវត្ត វិធានការនានា សំដៅកាត់បន្ថយថ្លៃដឹកជញ្ជូន និង ថ្លៃអគ្គិសនី ព្រមទាំងបន្តជំរុញ ការរៀបចំកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ ដែលឆ្លើយតបទៅនឹង តម្រូវការទីផ្សារ ។

៣. ១០. ទេសចរណ៍

- បន្តអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍កម្ពុជាជាទេសចរណ៍វប្បធម៌ និង ធម្មជាតិ ប្រកបដោយគុណភាព និង ចីរភាពដោយប្រកាន់ខ្ជាប់នូវទស្សនៈ «ការអភិវឌ្ឍបម្រើ

ឱ្យការអភិរក្ស និង ការអភិរក្សបម្រើឱ្យការអភិវឌ្ឍ» ដើម្បីចូលរួមទ្រទ្រង់កំណើនសេដ្ឋកិច្ច, លើកស្ទួយជីវភាពរបស់ប្រជាជន និង រួមចំណែកយ៉ាងសំខាន់ ដល់ការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចបែតងដែលជានិន្នាការរួមនៃពិភពលោកបច្ចុប្បន្ន ។ ក្នុងដំណើរការនេះ ចាំបាច់ត្រូវមានការអនុវត្តទន្ទឹមគ្នានូវការខិតខំបង្កើនសមត្ថភាពប្រកួតប្រជែង និង ការធានាចីរភាព ដែលកើតចេញពីការអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍ ព្រមជាមួយនេះ ក៏ត្រូវចាប់យកឱ្យបានផងដែរ នូវកាលានុវត្តភាពថ្មីនៃការអភិវឌ្ឍទេសចរណ៍ក្នុងតំបន់ និង ពិភពលោក ។

- ខិតខំសម្រេចគោលដៅទទួលទេសចរណ៍ពីក្រៅប្រទេសនៅឆ្នាំ ២០១៥ ប្រមាណ ៤,៥ លាននាក់, ឆ្នាំ ២០១៨ កើនដល់ ៦,១ លាននាក់ រួមជាមួយទេសចរណ៍ក្នុងស្រុកប្រមាណ ១០,៥ លាននាក់ ដែលអាចបង្កើតការងារដោយផ្ទាល់បាន ជិត ៧ សែននាក់ ។

- បន្តការអភិវឌ្ឍ, អភិរក្ស, ការពារ និង កែលម្អឱ្យបានសមស្របនូវទីកន្លែងដែលមានសម្បត្តិវប្បធម៌ និង ធនធានធម្មជាតិ ដែលជាគោលដៅទេសចរណ៍របស់ជាតិ ក្នុងនោះ ត្រូវយកចិត្តទុកដាក់លើការគ្រប់គ្រង និង អភិវឌ្ឍគោលដៅទេសចរណ៍សំខាន់ៗរបស់ជាតិ ប្រកបដោយស្មារតីទទួលខុសត្រូវ និង ប្រុងប្រយ័ត្នខ្ពស់ ព្រមទាំងបន្តខិតខំជំរុញការវិនិយោគ ក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ និង បង្កើតផលិតផលទេសចរណ៍ថ្មីៗ ប្រកបដោយគុណភាពថែមទៀត ។

- បន្តខិតខំថែរក្សាឱ្យបានល្អនូវរាល់គុណតម្លៃនៃសម្បត្តិមរតក និង ធនធានរបស់ជាតិ ដើម្បីទ្រទ្រង់ដល់សកម្មភាពទេសចរណ៍យូរអង្វែង សម្រាប់មនុស្សជំនាន់ក្រោយៗទៀត ។

- ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការគោរពតម្លៃរបស់ប្រជាជនមូលដ្ឋានសហគមន៍នីមួយៗ និង ជំរុញឱ្យមានការចែករំលែកបទពិសោធន៍ល្អ ប្រកបដោយ

គុណភាពដល់ភ្ញៀវទេសចរណ៍ និង ប្រជាជនមូលដ្ឋាន ព្រមទាំងផ្តល់សេវាប្រកបដោយគុណភាព ដើម្បីបង្កើនកម្រិតនៃការពេញចិត្តរបស់ភ្ញៀវទេសចរណ៍ ក្នុងការទស្សនាកម្សាន្ត និង ទាក់ទាញឱ្យមានការផ្សព្វផ្សាយបន្ត ព្រមទាំងការវិលត្រឡប់មកទស្សនាជាថ្មីទៀត ។

- បន្តជំរុញឱ្យបណ្តាភាគីពាក់ព័ន្ធទទួលផលប្រយោជន៍ពីវិស័យទេសចរណ៍ប្រកបដោយសមធម៌ ពោលគឺបង្កើនអត្ថប្រយោជន៍សេដ្ឋកិច្ចជាអតិបរមា, កាត់បន្ថយផលប៉ះពាល់ជាអវិជ្ជមាននៃវិស័យទេសចរណ៍មកលើសេដ្ឋកិច្ច, សង្គម, វប្បធម៌ និង បរិស្ថាន និង កាត់បន្ថយការធ្លុះធ្លាយក្នុងវិស័យទេសចរណ៍ឱ្យនៅកាន់តែតិចតួចត្រឹម ១៥% នៅរយៈពេល ៥ ឆ្នាំខាងមុខ ។

- ចូលរួមអនុវត្តទិសដៅនៃការអភិវឌ្ឍបែតង តាមរយៈការបន្តជំរុញចលនាប្រឡងប្រណាំងទីក្រុងស្អាត, ទីក្រុងបែតង, រមណីយដ្ឋានស្អាត, រមណីយដ្ឋានបែតង និង ការចាប់យកទស្សនាទានថ្មីៗនៃភាពបែតង និង ភាពស្អាត ដោយបំផុសចលនា និង សកម្មភាពប្រើប្រាស់បច្ចេកវិទ្យាបែតង ដូចជា : ការប្រើប្រាស់អគ្គិសនីពីថាមពលកកើតឡើងវិញ, ការបង្កើនអនាម័យ, ការដាំដើមឈើ ជាដើម ។

- ខិតខំរកទីផ្សារទេសចរណ៍ ដែលមានស្រាប់ និង ពង្រីកទីផ្សារថ្មីៗទៀតពិសេសទីផ្សារក្នុងតំបន់, បង្កើនការផ្សព្វផ្សាយទេសចរណ៍តាមគ្រប់រូបភាព, ជំរុញការតភ្ជាប់ និង សម្រួលការធ្វើដំណើរទេសចរណ៍ក្នុងតំបន់ ព្រមទាំងពង្រឹងការធានាសន្តិសុខ, សុវត្ថិភាពដល់ទេសចរណ៍ និង អ្នកដំណើរនៅគ្រប់ទីកន្លែង ។

- បង្កើនការចូលរួមពីគ្រប់ភាគីពាក់ព័ន្ធទាំងអស់ ទាំងរដ្ឋ, ឯកជន, ប្រជាជន និង ដៃគូអភិវឌ្ឍន៍ ក្នុងការជំរុញវិស័យទេសចរណ៍កម្ពុជា ។

- បន្ថយកម្រិតទុកដាក់ពង្រឹង និង ពង្រីកបណ្តាសហគមន៍ទេសចរណ៍មូលដ្ឋាន ដើម្បីលើកទឹកចិត្តប្រជាជនឱ្យចូលរួមអភិវឌ្ឍវិស័យទេសចរណ៍, ការពារបរិស្ថាន, ការពារធនធានវប្បធម៌ និង ធម្មជាតិ ។

៣. ១១. បរិស្ថាន

- បន្តការថែរក្សា, ការពារជីវៈចម្រុះ និង ប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី, ការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិប្រកបដោយចីរភាព ទាំងនៅដែនគោក ទាំងនៅដែនសមុទ្រ ដើម្បីជាប្រយោជន៍ដល់ប្រជាជនទូទៅ ទាំងពេលបច្ចុប្បន្ន និង អនាគត និង ដើម្បីឆ្លើយតបចំពោះការអភិវឌ្ឍឧស្សាហកម្មដែលបញ្ចេញធាតុពុលកាន់តែច្រើន និង ការប្រែប្រួលអាកាសធាតុជាសកលនៅពេលបច្ចុប្បន្ន ព្រមទាំងដើម្បីធានាដល់ការលូតលាស់នៃសង្គម- សេដ្ឋកិច្ច និង ការលើកកម្ពស់សុខុមាលភាពសាធារណៈ ។

- បន្តបង្កើនកិច្ចការពារគុណភាពបរិស្ថាន និង អភិរក្សធនធានធម្មជាតិឱ្យមានចីរភាពក្នុងប្រព័ន្ធអេកូឡូស៊ី តាមរយៈការជំរុញការអភិវឌ្ឍសេដ្ឋកិច្ចបៃតងដោយមានការចូលរួមពីគ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន ជាពិសេសការចូលរួមរបស់សហគមន៍នៅមូលដ្ឋាន និង តាមរយៈការពង្រឹងស្ថាប័ន និង ក្របខ័ណ្ឌច្បាប់ ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកិច្ចការពារបរិស្ថាន ។

- បន្តធ្វើសមាហរណកម្មបរិស្ថានទៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍសង្គម- សេដ្ឋកិច្ចព្រមទាំងពង្រឹង និង ពង្រីកកិច្ចសហប្រតិបត្តិការអន្តរជាតិលើវិស័យបរិស្ថាន ទាំងក្នុងក្របខ័ណ្ឌតំបន់ និង អន្តរជាតិ ។

- បន្តពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីបរិស្ថាន សំដៅថែរក្សាតំបន់ការពារធម្មជាតិ, ទប់ស្កាត់រាល់សកម្មភាពបំផ្លាញគុណភាពបរិស្ថាន និង បញ្ចៀសគ្រោះមហន្តរាយនានា ។

- យកចិត្តទុកដាក់វាយតម្លៃឱ្យបានហ្មត់ចត់នូវហេតុប៉ះពាល់បរិស្ថាន ក្នុងការអនុវត្តគម្រោងអភិវឌ្ឍនានា ដើម្បីធានាការប្រើប្រាស់ធនធានធម្មជាតិ សម្រាប់ការអភិវឌ្ឍសង្គម- សេដ្ឋកិច្ចប្រកបដោយចីរភាព ។

- ពង្រឹងការគ្រប់គ្រងដីសម្បទានក្នុងតំបន់ប្រើប្រាស់ប្រកបដោយចីរភាព សម្រាប់គម្រោងវិនិយោគអភិវឌ្ឍ សំដៅការពារទប់ស្កាត់ការរុករានយកដីព្រៃនៃ តំបន់ស្ងួត និង តំបន់អភិរក្ស ហើយមួយផ្នែកទៀត ជួយផ្តល់បច្ចេកទេសដល់ប្រជា- សហគមន៍ដែលរស់នៅក្បែរនោះ ។

- ជំរុញការអភិវឌ្ឍទេសចរណ៍ធម្មជាតិ ដែលនឹងជួយដល់ការថែរក្សា បរិស្ថាន និង ធនធានធម្មជាតិ ។

- បង្កើនការត្រួតពិនិត្យ និង កាត់បន្ថយការបំពុលបរិស្ថាន ដែលរួមមាន ការគ្រប់គ្រងសំណល់រឹង សារធាតុប្រកបដោយគ្រោះថ្នាក់, ការត្រួតពិនិត្យ និង បង្កើន គុណភាពខ្យល់, ការត្រួតពិនិត្យ និង ទប់ស្កាត់ការបំពុលទឹក និង ដី ព្រមទាំងការ បំពុលសោតារម្មណ៍ និង ចក្ខុអារម្មណ៍ ។

៤. ការអភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំ, សុខាភិបាល, ការងារ, វប្បធម៌ និង សង្គមកិច្ច

នៅក្នុងកិច្ចការអភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំ, សុខាភិបាល, ការងារ, វប្បធម៌ និង សង្គមកិច្ច, អប់រំ និង កីឡា រាជរដ្ឋាភិបាលមានវិធានការគោលនយោបាយសំខាន់ៗ ដូចតទៅ ÷

៤.១. អប់រំ និង កីឡា

- បន្តកសាង និង អភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សលើគ្រប់ផ្នែកប្រកបដោយគុណ- ភាព និង មានគុណធម៌ល្អប្រពៃ ដែលឆ្លើយតបទៅនឹងសំណូមពរនៃការអភិវឌ្ឍ សង្គម- សេដ្ឋកិច្ច ដើម្បីកសាងកម្ពុជាឱ្យក្លាយជាសង្គមរីកចម្រើន, ជឿនលឿន ដែល ផ្អែកលើមូលដ្ឋានចំណេះដឹងលើគ្រប់វិស័យ រួមទាំងខាងវិទ្យាសាស្ត្រ, បច្ចេកទេស និង ចំណេះធ្វើ ហើយដើរស្របជាមួយនឹងការរីកចម្រើននៃបណ្តាប្រទេស នៅក្នុង តំបន់ និង ពិភពលោក ។

- បន្តលើកកម្ពស់គោលការណ៍ «អប់រំសម្រាប់ទាំងអស់គ្នា» តាមរយៈ ការធានានូវលទ្ធភាពទទួលបានសេវាអប់រំ ប្រកបដោយសមធម៌ ដែលផ្តល់ឱកាស ស្មើគ្នាដល់កុមារ និង យុវជនកម្ពុជាទាំងអស់ បានទទួលការអប់រំមូលដ្ឋាន ក្នុង ប្រព័ន្ធ និង ការអប់រំក្រៅប្រព័ន្ធ ។ ការអនុវត្តគោលការណ៍នេះ ត្រូវផ្សារភ្ជាប់នឹងការ អប់រំមនសិការស្នេហាជាតិ, ការអប់រំអំពីប្រវត្តិសាស្ត្រ, ការអប់រំវប្បធម៌សន្តិភាព, ការគោរពសិទ្ធិ និង សេចក្តីថ្លៃថ្នូររបស់មនុស្ស, ការគោរពគោលការណ៍សេរីភាព ប្រជាធិបតេយ្យ និង យុត្តិធម៌សង្គម, ការប្រឆាំងនឹងអំពើហិង្សា, ការប្រយុទ្ធប្រឆាំង នឹងការប្រើប្រាស់គ្រឿងញៀន និង ការរើសអើងគ្រប់រូបភាព ។

- បន្តជំរុញការកសាងសាលារៀនឱ្យដល់ភូមិ, កាត់បន្ថយចំណាយរបស់ មាតាបិតាសិស្ស, បង្កើនថវិកាចំណាយសម្រាប់គ្រឹះស្ថានសិក្សា, ពង្រាយគ្រូបង្រៀន ឱ្យដល់គ្រប់ទីកន្លែង, ពង្រីកអន្តេវាសិកដ្ឋាន, បំផុសចលនាជាតិ និង ពង្រីកការ ចូលរួមពីវិស័យឯកជន ព្រមទាំងដៃគូអភិវឌ្ឍន៍នានា ដើម្បីអភិវឌ្ឍវិស័យអប់រំ ។

- បន្តកសាងអនុវិទ្យាល័យឱ្យបានគ្រប់ឃុំ ដែលនៅមិនទាន់មានអនុ- វិទ្យាល័យ និង ខិតខំធ្វើឱ្យមានអនុវិទ្យាល័យច្រើនជាងមួយនៅតាមឃុំធំៗ ដែល មានសិស្សច្រើន ស្របតាមស្ថានភាពភូមិសាស្ត្រ ។

- បន្តបង្កើនគុណភាព និង ប្រសិទ្ធភាពនៃសេវាអប់រំនៅគ្រប់កម្រិតសិក្សា និង ការបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង មុខជំនាញ ទាំងក្នុងគ្រឹះស្ថានរដ្ឋ ទាំង គ្រឹះស្ថានឯកជន ឱ្យស្របទៅតាមកម្រិតស្តង់ដារអន្តរជាតិ និង តម្រូវការអភិវឌ្ឍ របស់ប្រទេស តាមរយៈការពង្រឹងការងារបណ្តុះបណ្តាល និង វិក្រឹតការគ្រូបង្រៀន, ការកែលម្អកម្មវិធីសិក្សា, ការធ្វើអធិការកិច្ច និង ពង្រឹងសមត្ថភាពគ្រូបង្រៀន, ការ លើកទឹកចិត្តគ្រូបង្រៀនក្នុងការបង្កើនសមត្ថភាពបង្រៀន, ការពង្រឹងគុណភាពក្នុង ការប្រឡងបញ្ចប់កម្រិតសិក្សានីមួយៗ, ការសិក្សាភាសាបរទេសដែលចាំបាច់, ការ

កែលម្អលក្ខខណ្ឌនៃការសិក្សា, ការបង្កើតបណ្ណាល័យ, មន្ទីរពិសោធន៍ និង បង្កើន
ការផ្គត់ផ្គង់សម្ភារៈសិក្សាជាដើម ។

- បន្តអភិវឌ្ឍស្ថាប័ន និង កសាងសមត្ថភាពរបស់មន្ត្រីអប់រំ ដោយបន្ត
កសាងច្បាប់ និង លិខិតបទដ្ឋាននានា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងវិស័យអប់រំ, ពង្រឹងរចនាសម្ព័ន្ធ
ការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលជំនាញដល់មន្ត្រីអប់រំ សំដៅធានាអភិបាលកិច្ចល្អនៅ
គ្រប់ថ្នាក់ ។

- បន្តអភិវឌ្ឍវិស័យកីឡា រួមទាំងកីឡាជនពិការ ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និង
ថ្នាក់ក្រោមជាតិឱ្យមានការរីកចម្រើន ស្របជាមួយនឹងការរីកចម្រើននៃវិស័យកីឡា
ក្នុងតំបន់ ដោយពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិអភិវឌ្ឍន៍វិស័យអប់រំកាយ
និង កីឡា ឱ្យមានប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ សំដៅរួមចំណែកដល់ការលើកកម្ពស់សុខភាព
ប្រជាជន, ពង្រឹងសាមគ្គីភាព និង ត្រៀមលក្ខណៈសម្បត្តិឱ្យបានល្អ ដើម្បីចូលរួម
និង ទទួលរៀបចំព្រឹត្តិការណ៍កីឡាធំៗជាលក្ខណៈអន្តរជាតិនានា នៅពេលខាងមុខ
ដូចជា អាស៊ានហ្គេម ជាដើម ។

៤. ២. សុខាភិបាល

- បន្តយកចិត្តទុកដាក់អភិវឌ្ឍវិស័យសុខាភិបាល សំដៅធ្វើឱ្យកាន់តែប្រសើរ
ឡើង នូវសុខភាពប្រជាជន ដែលជាមូលដ្ឋានគន្លឹះមួយនៃការអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្ស
និង ការអភិវឌ្ឍសង្គម- សេដ្ឋកិច្ច តាមរយៈការផ្តល់សេវាសុខាភិបាល ប្រកបដោយ
ប្រសិទ្ធភាព, គុណភាព, សមធម៌ និង មានចីរភាពដល់ប្រជាជនទូទៅ ពិសេស
ប្រជាជនក្រីក្រងាយរងគ្រោះ និង ប្រជាជនរស់នៅតំបន់ជនបទ ។

- ការខិតខំកាត់បន្ថយឱ្យបានជាអតិបរមានូវការស្លាប់របស់មាតា ទារក និង
កុមារ, កាត់បន្ថយការឈឺ និង ស្លាប់ ដោយសារជំងឺឆ្លង និង ជំងឺមិនឆ្លងរ៉ាំរ៉ៃ ព្រមទាំង
ការពង្រឹង និង ពង្រីកនូវប្រព័ន្ធសុខាភិបាលឱ្យកាន់តែប្រសើរឡើង ។ ដើម្បីសម្រេច

គោលដៅនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងបន្តផ្ដោតការយកចិត្តទុកដាក់ជំរុញអនុវត្តឱ្យមាន
 ប្រសិទ្ធភាពខ្ពស់ លើបណ្តាកម្មវិធីសំខាន់ៗ រួមមាន៖ (១) . កម្មវិធីសុខភាពបន្តពូជ,
 សុខភាពមាតា, ទារក និង កុមារ, អាហារូបត្ថម្ភ និង ការអប់រំសុខភាព, ក្នុងនោះ
 ខិតខំបង្កើនអត្រាគ្របដណ្តប់នៃការផ្តល់ថ្នាំបង្ការគ្រប់មុខ និង វ៉ាក់សាំងដល់កុមារ
 រួមទាំងការបញ្ជូលវ៉ាក់សាំងថ្មី និង ការទប់ស្កាត់មិនឱ្យកើតមានតទៅទៀត នូវជំងឺ
 កញ្ជ្រាវ និង ជំងឺតេតាណូសលើទារក, (២) . កម្មវិធីប្រយុទ្ធនឹងជំងឺឆ្លង ជាពិសេស
 ជំងឺអេដស៍, រមេង, គ្រុនចាញ់, គ្រុនឈាម និង ជំងឺមិនឆ្លងរ៉ាំរ៉ៃ, ក្នុងនោះ ខិតខំ
 លុបបំបាត់ជំងឺគ្រុនចាញ់ឱ្យបានទាំងស្រុងនៅត្រឹមឆ្នាំ ២០២៥ ព្រមទាំងយកចិត្តទុក
 ដាក់ព្យាបាលអ្នកប្រើប្រាស់សាធាតុញៀន និង (៣) . កម្មវិធីពង្រឹង និង ពង្រីក
 ប្រព័ន្ធសុខាភិបាលនៅគ្រប់ថ្នាក់ប្រកបដោយវិជ្ជាជីវៈ ។

- បន្តពង្រីកវិសាលភាពនៃសេវាសុខាភិបាលសាធារណៈឱ្យកាន់តែខិតជិត
 ប្រជាជន ដោយបន្តពង្រីកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធរូបវ័ន្តនៃវិស័យនេះ ដូចជា ការសង់
 អគារមន្ទីរពេទ្យបង្អែក, មណ្ឌលសុខភាព, ប៉ូស្តសុខភាព និង បង្កើតបន្ទប់រង់ចាំឱ្យ
 បានច្រើនថែមទៀត, ពង្រីកសកម្មភាពចុះផ្តល់សេវាសុខភាពតាមភូមិ ឃុំ, ពង្រឹង
 យន្តការលើកលែងការបង់ថ្លៃសេវាពិនិត្យ និង ព្យាបាលជំងឺសម្រាប់ប្រជាជនក្រីក្រ
 តាមរយៈការពង្រីកមូលនិធិសមធម៌, ការបង់ថ្លៃជួស, ប្រព័ន្ធធានារ៉ាប់រងសុខភាព
 តាមសហគមន៍ និង របបសន្តិសុខសង្គម ។

- ពង្រឹងការផ្គត់ផ្គង់ឱសថឱ្យបានដល់គោលដៅតាមរបបកំណត់ក្នុងថវិកា
 ប្រចាំឆ្នាំ ព្រមទាំងបង្កើនការវិនិយោគ លើឧបករណ៍បរិក្ខារពេទ្យ និង បច្ចេកវិទ្យា
 ទំនើប នៅមន្ទីរពេទ្យបង្អែកថ្នាក់ជាតិ និង ខេត្ត ។

- ពង្រឹងសមត្ថភាពជំនាញ និង ក្រមសីលធម៌វិជ្ជាជីវៈរបស់មន្ត្រីបុគ្គលិក
 សុខាភិបាលគ្រប់ថ្នាក់ ដើម្បីផ្តល់សេវាជូនប្រជាជនប្រកបដោយភាពថ្លៃថ្នូរ, រាក់ទាក់,

យកចិត្តទុកដាក់ពិនិត្យ និង ព្យាបាលអ្នកជំងឺគ្រប់រូប ដោយគ្មានការរើសអើង ។

- បន្តពង្រឹងការគ្រប់គ្រងវិស័យឯកជន ដើម្បីឈានទៅលុបបំបាត់ឱសថ ក្លែងក្លាយ, សេវាឯកជនខុសច្បាប់ និង ធានាការប្រកបអាជីវកម្មសេវាឱសថ និង សេវាសុខភាព ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅក្រោមលក្ខខណ្ឌច្បាប់ ។

- បន្តលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់សហគមន៍ និង ភាពជាដៃគូរវាងវិស័យ សាធារណៈ និង វិស័យឯកជន ដើម្បីបង្កើនការវិនិយោគក្នុងវិស័យសុខាភិបាល ទាំងផ្នែកហេដ្ឋារចនាសម្ព័ន្ធ, ធនធានមនុស្ស, ការផ្តល់សេវាសុខភាព និង ការងារ ស្រាវជ្រាវជាដើម ព្រមទាំងរួមចំណែកពង្រឹងអន្តរាគមន៍សុខភាពសាធារណៈ ។

៤. ៣. ការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ

- បន្តអភិវឌ្ឍវិស័យការងារ និង បណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ ដែលតម្រង់ទិស លើការធ្វើឱ្យប្រជាជនមានការងារធ្វើ, មានមុខរបរសមរម្យ ត្រឹមត្រូវ និង ថ្លៃថ្នូរ, ការ ការពារសិទ្ធិ និង ផលប្រយោជន៍ស្របច្បាប់របស់និយោជក និង កម្មករ និយោជិត ព្រមទាំងការកសាង និង លើកកម្ពស់សមត្ថភាពបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ ឱ្យរីក ចម្រើនស្របតាមបទដ្ឋានអន្តរជាតិ ។

- បន្តលើកកម្ពស់លក្ខខណ្ឌការងារឱ្យបានកាន់តែប្រសើរឡើង ដោយពង្រឹង ការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការងារ, បទដ្ឋានគតិយុត្តិធម៌ និង អនុសញ្ញាអន្តរជាតិខាង ការងារ ។

- បន្តពង្រឹងការអនុវត្តសេរីភាពសហជីព និង អង្គការវិជ្ជាជីវៈ, ប្រឆាំង ការរើសអើងចំពោះសហជីព និង អង្គការវិជ្ជាជីវៈ, ជំរុញការកសាងច្បាប់ស្តីពី សហជីព និង ច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតតុលាការការងារ ។

- ពង្រីកសុខដុមនីយកម្មក្នុងទំនាក់ទំនងវិជ្ជាជីវៈរវាងកម្មករ និយោជិត និង និយោជក ព្រមទាំងពង្រឹងប្រព័ន្ធសុខភាព និង សុវត្ថិភាពការងារនៅតាមសហគ្រាស

និង គ្រឹះស្ថាននានា ឱ្យបានល្អប្រសើរ ។

- បន្តជំរុញការដំឡើងប្រាក់ឈ្នួល, ការផ្តល់ប្រាក់ឧបត្ថម្ភ និង ប្រាក់អត្ថ-
ប្រយោជន៍នានា ដល់កម្មករនិយោជិត ។

- ខិតខំធ្វើឱ្យមានតុល្យភាពរវាងតម្រូវការ និង ការផ្គត់ផ្គង់ នៅក្នុងទីផ្សារ
ពលកម្ម ។

- យកចិត្តទុកដាក់ទប់ស្កាត់ការប្រើប្រាស់ពលកម្មកុមារក្រោមអាយុកំណត់
នៅតាមសហគ្រាស ។

- រៀបចំគោលនយោបាយជាតិស្តីពីមុខរបរ និង ការងារ ស្របទៅនឹងការ
វិវឌ្ឍនៃសង្គម- សេដ្ឋកិច្ច ។

- ពង្រឹងប្រព័ន្ធផ្សព្វផ្សាយ និង យន្តការសេវាការងារធ្វើស្របច្បាប់
សម្រាប់ពលករកម្ពុជា ទាំងនៅក្នុងប្រទេស និង ក្រៅប្រទេស ទន្ទឹមនេះយកចិត្តទុក
ដាក់រក្សាតុល្យភាពកម្លាំងពលកម្មសម្រាប់ទីផ្សារការងារក្នុងស្រុក ។

- បង្កើនការការពារពលករខ្មែរដែលត្រូវបានបញ្ជូនទៅធ្វើការនៅបរទេស
ទន្ទឹមនឹងការគ្រប់គ្រងកម្លាំងពលករបរទេស ដែលធ្វើការនៅក្នុងព្រះរាជាណាចក្រ
កម្ពុជា ស្របតាមច្បាប់ជាតិ និង គោលការណ៍សមាហរណកម្មរបស់សមាគម
អាស៊ាន ។

- ជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីរបបសន្តិសុខសង្គម សម្រាប់ជនទាំងឡាយ
ដែលស្ថិតនៅក្រោមច្បាប់ស្តីពីការងារ ក្នុងនោះរួមមាន៖ ការបន្តពង្រឹង និង ពង្រីក
របបធានារ៉ាប់រងហានិភ័យការងារឱ្យបានគ្របដណ្តប់ទូទាំងប្រទេស, ការដាក់ឱ្យ
ដំណើរការរបបធានារ៉ាប់រងហានិភ័យការងារ ឱ្យបានគ្របដណ្តប់ទូទាំងប្រទេស,
ការដាក់ឱ្យដំណើរការរបបប្រាក់សោធននិវត្តន៍ សម្រាប់កម្មករនិយោជិតក្នុងវិស័យ
ឯកជន ឱ្យទទួលបានរបបប្រាក់សោធននិវត្តន៍ដូចមន្ត្រីរាជការដែរ ចាប់ពីឆ្នាំ ២០១៥ ។

- បន្តអភិវឌ្ឍធនធានមនុស្សលើផ្នែកបច្ចេកទេស ឱ្យឆ្លើយតបទៅនឹងសំណូមពរនៃការអភិវឌ្ឍសង្គម- សេដ្ឋកិច្ច ដោយជំរុញការអប់រំ និង បណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ ប្រកបដោយគុណភាព, ប្រសិទ្ធភាព និង ស្របតាមតម្រូវការទីផ្សារការងារ ។

- ពង្រីកបណ្តាលកូខណ្ឌអនុគ្រោះឱ្យប្រជាជន ជាពិសេសស្រទាប់យុវវ័យ បានទទួលការបណ្តុះបណ្តាលជំនាញរយៈពេលខ្លី ឬ មធ្យមប្រកបដោយសមធម៌តាមគ្រប់រូបភាព ដើម្បីមានលទ្ធភាពបង្កើតមុខរបរដោយខ្លួនឯង ឬ រកការងារធ្វើនៅតាមរោងចក្រ, សហគ្រាស, ការដ្ឋាននានា ឬ ទៅធ្វើការងារដោយស្របច្បាប់នៅក្រៅប្រទេស ។

- ផ្តោតការយកចិត្តទុកដាក់លើការសម្របសម្រួលឱ្យស៊ីចង្វាក់គ្នា រវាងវិស័យអប់រំ និង វិស័យបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ ។

- ជំរុញការកសាងគ្រឹះស្ថានអប់រំបណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ ឱ្យមាននៅគ្រប់ខេត្ត ដែលអាចផ្តល់ការបណ្តុះបណ្តាលនៅតាមសហគមន៍ ព្រមទាំងរួមចំណែកដល់ទិសដៅ «ភូមិមួយ- ផលិតផលមួយ» ។

- ពង្រីកលទ្ធភាពបង្កើតអន្តេវាសិកដ្ឋាននៅតាមគ្រឹះស្ថានអប់រំ និង បណ្តុះបណ្តាលបច្ចេកទេស និង វិជ្ជាជីវៈ សម្រាប់សិស្ស និស្សិត សិក្ខាកាម ដែលមានទីលំនៅ ឆ្ងាយៗស្នាក់នៅ ។

- លើកទឹកចិត្តការចូលរួមនៃវិស័យឯកជន និង អង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលក្នុងការពង្រីកកម្មវិធីបណ្តុះបណ្តាលវិជ្ជាជីវៈ និង បច្ចេកទេសសមស្រប ឱ្យកាន់តែមានវិសាលភាពឆ្លើយតបទៅនឹងតម្រូវការសង្គម ។

៤.៤. វប្បធម៌ ជំនឿ សាសនា

- បន្តលើកកម្ពស់ការអភិរក្ស និង អភិវឌ្ឍវប្បធម៌ធម្មជាតិ ដើម្បីថែរក្សា

ការពារបេតិកភណ្ឌវប្បធម៌ជាតិ ទាំងរូបី និង អរូបី ឱ្យស្ថិតស្ថេរគង់វង្សយូរអង្វែង, បង្កើតផលិតផលវប្បធម៌ឱ្យបានកាន់តែច្រើន ហើយចូលរួមសកម្មក្នុងការអភិវឌ្ឍ សេដ្ឋកិច្ចជាតិ និង កែលម្អជីវភាពប្រជាជន ស្របតាមអត្ថន័យវប្បធម៌ជាសេដ្ឋកិច្ច ។

- បន្តផ្ដោតលើសកម្មភាពសំខាន់ៗជាអាទិភាព គឺការថែរក្សា និង អភិវឌ្ឍ តំបន់បេតិកភណ្ឌ ឱ្យមាននិរន្តរភាព, ការថែទាំ និង អភិរក្សប្រាសាទបុរាណនានា, ការជំរុញឱ្យកម្ពុជាក្លាយជាមជ្ឈមណ្ឌលមួយនៃការផ្សព្វផ្សាយសិល្បៈទស្សនីយភាព, ការផ្សព្វផ្សាយផលិតផលសិល្បៈសូន្យរូប និង សិល្បៈសិប្បកម្ម, ការពង្រីកសកម្មភាព វប្បធម៌លើគ្រប់ជំនាញ និង ការខិតខំពង្រីកទីផ្សារវប្បធម៌ ឱ្យកាន់តែទូលាយ ទាំង ក្នុងប្រទេស និង ក្រៅប្រទេស ដែលនឹងជំរុញថែមទៀត ដល់ផលិតកម្មវប្បធម៌ខ្មែរ ។

- បង្កើនការអប់រំ ពិសេសការអប់រំស្រទាប់យុវជន និង កុមារ ឱ្យយល់ដឹង ច្បាស់អំពីតម្លៃដ៏វិសេសវិសាលនៃវប្បធម៌, ប្រពៃណី និង ទំនៀមទម្លាប់ខ្មែរ ដែល ជាអត្តសញ្ញាណរបស់ជាតិ ហើយចូលរួមថែរក្សា, លើកតម្កើង, អភិវឌ្ឍវប្បធម៌ជាតិ និង កាត់បន្ថយឥទ្ធិពលវប្បធម៌អវិជ្ជមានពីបរទេស ។

- បង្កើនការផ្លាស់ប្តូរសកម្មភាពវប្បធម៌សិល្បៈជាមួយបណ្តាប្រជាជាតិ ដើម្បីសន្តិភាព, សុខដុមនីយកម្ម និង ការអភិវឌ្ឍ ។

- ថែរក្សា និង អភិវឌ្ឍវប្បធម៌, ប្រពៃណី ទំនៀមទម្លាប់ល្អ និង ភាសារបស់ បងប្អូនជនជាតិដើមភាគតិច ។

- បន្តគោរពសេរីភាពខាងជំនឿ និង សាសនា លើកស្ទួយព្រះពុទ្ធសាសនា ដែលជាសាសនារបស់រដ្ឋ ជាពិសេសការបន្តពង្រឹង និង ពង្រីកពុទ្ធិកសិក្សានៅគ្រប់ កម្រិត, ការបោះផ្សាយគម្ពីរដីកា, ក្បួនច្បាប់នានា និង កិច្ចប្រតិបត្តិធម្មវិន័យ ទន្ទឹមនេះ គាំទ្រសកម្មភាពនៃសាសនាផ្សេងៗទៀតក្នុងសង្គម ។

- ពង្រឹងសុខដុមនីយកម្មរវាងសាសនិកនៃគ្រប់សាសនា, ប្រឆាំងការរើស-

អើង, បែងចែកក្នុងចំណោមប្រជាជន ដែលបណ្តាលមកពីភាពខុសគ្នាខាងសាសនា សំដៅប្រែក្លាយសក្តានុពលរបស់សាសនាទាំងអស់ ទៅជាកម្លាំងជំរុញការអភិវឌ្ឍ សង្គម- សេដ្ឋកិច្ច, ពង្រឹងសន្តិភាព, សាមគ្គីភាព, ថែរក្សាប្រពៃណីជាតិ និង លើក កម្ពស់តម្លៃសីលធម៌ ។

- រាំងស្ងាត់ការយកសាសនាទៅធ្វើអាជីវកម្ម និង បង្កជាវិបត្តិសាសនា ។

៤.៥. សង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និង យុវនីតិសម្បទា

- បន្តអភិវឌ្ឍវិស័យសង្គមកិច្ច អតីតយុទ្ធជន និង យុវនីតិសម្បទា ឱ្យកាន់ តែមានវិសាលភាពទូលំទូលាយ សំដៅរួមចំណែកធ្វើឱ្យសុខុមាលភាពរបស់ប្រជាជន មានស្ថានភាពកាន់តែប្រសើរឡើង ដោយមានសេវាសង្គមកិច្ចគ្រប់គ្រាន់ សម្រាប់ ជួយជនរងគ្រោះ និង ជនងាយរងគ្រោះគ្រប់ប្រភេទ, មានប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គម រឹងមាំ និង ទូលំទូលាយ សម្រាប់ធានារ៉ាប់រងចំពោះហានិភ័យសង្គមជាយថាហេតុ ហើយធ្វើឱ្យសេវាសង្គមកិច្ចកាន់តែនៅកៀកនឹងប្រជាជន ព្រមទាំងមានការចូលរួម ដ៏សកម្មពីប្រជាជន ។

- ជំរុញការបង្កើនអន្តរាគមន៍សង្គមកិច្ច ដើម្បីជួយដល់ប្រជាជនក្រីក្រ ងាយរងគ្រោះ និង ជនរងគ្រោះមហន្តរាយផ្សេងៗ តាមរយៈលើកកម្ពស់សន្តិសុខ ស្បៀង, បន្តពង្រឹង និង ពង្រីកកម្មវិធីសង្គ្រោះបន្ទាន់ សម្រាប់ប្រជាជនក្រីក្រងាយ រងគ្រោះ, ទប់ស្កាត់ទុរគុណភាព និង ការធ្វើចំណាកស្រុកដោយប្រថុយប្រថាន ។

- ពង្រឹងកម្មវិធីដោះស្រាយបញ្ហាជនអនាថា, ជំរុញការប្រយុទ្ធប្រឆាំងអំពើ ជួញដូរមនុស្ស និង ការជួយជនរងគ្រោះដោយអំពើជួញដូរមនុស្ស, យកចិត្តទុកដាក់ អភិវឌ្ឍសហគមន៍ប្រជាជនក្រីក្រឱ្យបានទទួលកាលានុវត្តភាព សម្រាប់ការកែលម្អ ជីវភាព ។

- ខិតខំបង្កើតប្រព័ន្ធសន្តិសុខសង្គមឱ្យបានទូលំទូលាយ, គ្របដណ្តប់គ្រប់

ស្រទាប់ប្រជាជន និង គ្រប់មជ្ឈដ្ឋាន, ធ្វើជាស្នូលនៃសំណាញ់សុវត្ថិភាពសង្គម និង ជំរុញការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីរបបសន្តិសុខសង្គមសម្រាប់ប្រជាជនកម្ពុជា ។

- លើកកម្ពស់ការអនុវត្តការងារយុវនីតិសម្បទា និង ការអនុវត្តកម្មវិធី យុត្តិធម៌អនីតិជន តាមរយៈការពង្រឹង និង ការព្យាបាលស្តារនីតិសម្បទា សម្រាប់ ជួយជនរងគ្រោះដែលប្រើប្រាស់បំពានសារធាតុញៀនតាមមណ្ឌល ព្រមជាមួយ នោះ លើកទឹកចិត្តការព្យាបាល និង ស្តារនីតិសម្បទាជនរងគ្រោះ ដែលប្រើប្រាស់ បំពានសារធាតុញៀននៅតាមសហគមន៍ ។

- បន្តអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិចំពោះជនពិការ, ជំរុញកិច្ចការពារ លើកកម្ពស់សិទ្ធិសុខុមាលភាពជនពិការ តាមអនុសញ្ញានៃអង្គការសហប្រជាជាតិ ស្តីពីសិទ្ធិជនពិការ និង ការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីកិច្ចការពារលើកកម្ពស់សិទ្ធិជនពិការ, ផ្តល់សេវាស្តារលទ្ធភាពពលកម្មដោយមិនបង់ថ្លៃសម្រាប់ជនពិការក្រីក្រ, ពង្រីកសេវា សហគមន៍, អនុវត្តគោលនយោបាយឧបត្ថម្ភជនពិការក្រីក្រតាមសហគមន៍ និង បង្កើនការចូលរួមរបស់ជនពិការក្នុងគ្រប់សកម្មភាព ។

- បន្តអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិសម្រាប់មនុស្សចាស់ ដោយយកចិត្ត- ទុកដាក់ជំរុញអនុវត្តកម្មវិធីអភិវឌ្ឍមនុស្សចាស់តាមសហគមន៍ និង កម្មវិធីថែទាំ មនុស្សចាស់តាមគ្រួសារឱ្យបានកាន់តែប្រសើរ, ពង្រឹងសកម្មភាពសមាគមមនុស្ស ចាស់នៅតាមឃុំ- សង្កាត់, លើកទឹកចិត្តចំពោះការបង្កើតកម្មវិធីមនុស្សធម៌នានា ដើម្បីជួយដល់ជនចាស់ជរា, ជំរុញការរៀបចំ និង ដំណើរការសេវាជនចាស់ជរា ដើម្បីបណ្តុះបណ្តាលភ្នាក់ងារផ្តល់សេវាថែទាំជនចាស់ជរា ។

- បន្តពង្រឹងការអនុវត្តគោលនយោបាយជាតិចំពោះអតីតយុទ្ធជន និង អតីត មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល ឱ្យកាន់តែមានប្រសិទ្ធភាព តាមរយៈការបន្តអនុវត្តនយោបាយ រដ្ឋទទួលបន្ទុកបង់ប្រាក់ភាគទាន ៦% នៃប្រាក់បៀវត្ស ជួសមន្ត្រីរាជការស៊ីវិល សម្រាប់

ទ្រទ្រង់បេឡាជាតិសន្តិសុខសង្គមសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល និង រដ្ឋបង់ប្រាក់ភាគ-
ទានតាមការកំណត់ ជួសកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធសម្រាប់ទ្រទ្រង់បេឡាជាតិអតីត
យុទ្ធជន ។

- ពង្រឹងបេឡាជាតិសន្តិសុខសង្គមសម្រាប់មន្ត្រីរាជការស៊ីវិល, បេឡាជាតិ
សម្រាប់អតីតយុទ្ធជន និង មូលនិធិជនពិការ ជាគ្រឹះស្ថានសាធារណៈរដ្ឋបាល ដែល
មានលក្ខណៈហិរញ្ញវត្ថុមិនមែនធនាគារ ជាគ្រឹះស្ថានសោធនសម្រាប់ផ្តល់សេវា
សន្តិសុខសង្គមផង និង អនុវត្តយុទ្ធសាស្ត្រជាតិនៃវិស័យហិរញ្ញវត្ថុផង ។

- បន្តអនុវត្តគោលនយោបាយផ្តល់សម្បទានដីសង្គមកិច្ច, កសាងលំនៅ-
ស្ថានជូនអតីតកងកម្លាំងប្រដាប់អាវុធនិង គ្រួសារ ដែលមានតម្រូវការពិតប្រាកដ
ព្រមទាំងបង្កើតគម្រោងជាច្រើនថែមទៀត ដើម្បីកែលម្អជីវភាពយោធិន និង អតីត
យុទ្ធជន ។

- ពង្រឹងភាពជាដៃគូជាមួយអង្គការមិនមែនរដ្ឋាភិបាលជាតិ និង អន្តរជាតិ
ព្រមទាំងសប្បុរសជន ដើម្បីពង្រីកស្មារតីសាមគ្គីធម៌នៅក្នុងសង្គម, កៀរគរប្រភព
ធនធានថវិកា, សម្ភារៈបច្ចេកទេស សម្រាប់បម្រើឱ្យសំណូមពរនៃការងារសង្គមកិច្ច
និង ការជួយដល់ជនក្រីក្រងាយរងគ្រោះ ។

៤.៦. ស្ត្រី និង កុមារ

- បន្តពង្រឹងស្ថានភាព និង តួនាទីដ៏សំខាន់របស់ស្ត្រីក្នុងសង្គម, លើកស្ទួយ
សីលធម៌ និង តម្លៃរបស់ស្ត្រីខ្មែរ, លុបបំបាត់រាល់ទស្សនៈមើលស្រាលតួនាទីរបស់
ស្ត្រី សំដៅលើកកម្ពស់ការចូលរួមរបស់ស្ត្រីឱ្យកាន់តែទូលំទូលាយ និង ខ្លាំងក្លាថែម
ទៀត ក្នុងការកសាង និង ការពារមាតុភូមិ ។

- បន្តលើកម្ពស់សមធម៌យេនឌ័រ, ជំរុញភាពអង់អាចរបស់ស្ត្រីក្នុងសេដ្ឋកិច្ច
ដោយជំរុញការបណ្តុះបណ្តាល បំពាក់បំប៉នជំនាញបច្ចេកទេស និង ផ្តល់កាលា-

នូវត្ថភាពដល់ស្ត្រី ក្នុងការពង្រីកមុខរបរ, បង្កើនចំណូល និង កសាងសហគ្រិនភាព, បង្កើនឱកាសរៀនសូត្រសម្រាប់ស្ត្រី និង ក្មេងស្រី ពិសេសនៅកម្រិតមធ្យមសិក្សា-ទុតិយភូមិ និង ឧត្តមសិក្សា ។

- ពង្រីកលទ្ធភាពក្នុងការទទួលបានសេវាសុខាភិបាល ប្រកបដោយគុណភាពសម្រាប់ស្ត្រី និង ក្មេងស្រី ជាពិសេស នៅតាមតំបន់ជនបទ ។

- ជំរុញកម្មវិធីអប់រំសីលធម៌សង្គម, តម្លៃស្ត្រី និង គ្រួសារខ្មែរ សំដៅពង្រីកវប្បធម៌អហិង្សា, ការកសាងគ្រួសារ និង សហគមន៍ប្រកបដោយសុភមង្គល ។

- ពង្រឹងការអនុវត្តច្បាប់ស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាក្នុងគ្រួសារ និង កិច្ចការពារជនរងគ្រោះ និង ច្បាប់ស្តីពីការបង្ក្រាបអំពើជួញដូរមនុស្ស និង ការធ្វើអាជីវកម្មផ្លូវភេទ ពិសេសការអនុវត្តផែនការជាតិស្តីពីការទប់ស្កាត់អំពើហិង្សាលើស្ត្រី ដើម្បីលុបបំបាត់នូវឥរិយាបថប្រើអំពើហិង្សាលើស្ត្រី ។

- បន្តបង្កើនសមាមាត្រការចូលរួមរបស់ស្ត្រីឱ្យបានកាន់តែច្រើនឡើង ក្នុងស្ថាប័នជាតិគ្រប់ថ្នាក់ ដើម្បីឱ្យស្ត្រីបានចូលរួមកាន់តែសកម្មក្នុងការធ្វើសេចក្តីសម្រេចនានា ក៏ដូចជាក្នុងការកសាងផែនការអភិវឌ្ឍន៍ និង អភិបាលកិច្ច ទាំងនៅថ្នាក់ជាតិ និង ថ្នាក់ក្រោមជាតិ ។

- បន្តផ្តល់អាទិភាពលើការអភិវឌ្ឍសុខុមាលភាពកុមារឱ្យបានល្អប្រសើរដោយជំរុញការផ្សព្វផ្សាយ និង អនុវត្តយ៉ាងហ្មត់ចត់នូវអនុសញ្ញាអន្តរជាតិស្តីពីសិទ្ធិកុមារ ពិសេសធានាឱ្យកុមារបានទទួលពិតប្រាកដនូវសិទ្ធិជាមូលដ្ឋានទាំងបួនរបស់កុមារ គឺ « សិទ្ធិរស់រានមានជីវិត, សិទ្ធិទទួលបានការអភិវឌ្ឍ, សិទ្ធិទទួលបានការការពារ និង សិទ្ធិចូលរួមរបស់កុមារ » ។

- បន្តខិតខំសម្រេចនូវគោលដៅអភិវឌ្ឍន៍សហស្សវត្សរ៍របស់កម្ពុជា ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងកុមារ តាមរយៈការពង្រឹងការអនុវត្តនយោបាយថែទាំជំនួសចំពោះ

កុមារ, ការថែទាំកុមារតាមគ្រួសារ និង សហគមន៍, ការបង្កើនការគ្រប់គ្រង និង គុណភាពនៃការថែទាំកុមារនៅតាមមណ្ឌល ទាំងមណ្ឌលរដ្ឋ និង មណ្ឌលនៃអង្គការ មិនមែនរដ្ឋាភិបាល, ការអនុវត្តម៉ូឌែលវិស័យអនុសញ្ញាអន្តរជាតិ និង ច្បាប់ជាធរមាន ដើម្បីរកគ្រួសារល្អ សម្រាប់កុមារនៅក្នុងប្រទេស និង អន្តរប្រទេស, រាំងស្ងាត់ការ ធ្វើអាជីវកម្មកុមារតាមគ្រប់រូបភាព ។

៤.៧. យុវជន

- បន្តជំរុញការអភិវឌ្ឍយុវជនឱ្យមានការរីកចម្រើនគ្រប់ផ្នែក ទាំងខាង ចំណេះដឹង, ចំណេះធ្វើ, សុខភាព, កាយសម្បទា និង មានសីលធម៌រស់នៅថ្លៃថ្នូរ, ចៀសផុតពីអំពើអបាយមុខ និង អំពើហិង្សា ហើយប្តេជ្ញាល្មោះក្នុងការបំពេញរាល់ ភារកិច្ចរបស់ខ្លួន តាមរយៈ (១) . ការបន្តលើកកម្ពស់ការអប់រំ និង បណ្តុះបណ្តាល មុខជំនាញវិជ្ជាជីវៈ, ចំណេះដឹងវិទ្យាសាស្ត្រ, បច្ចេកទេស និង កម្មវិធីបំណិនជីវិតដល់ យុវជន ពិសេសយុវជនពុំសូវមានលទ្ធភាព, យុវជនងាយរងគ្រោះ និង យុវជនពិការ ឱ្យមានសមត្ថភាព និង កាលានុវត្តភាព ក្នុងការបង្កើតមុខរបរ ឬ ស្វែងរកការងារ ធ្វើក្នុងទីផ្សារពលកម្ម ដែលកំពុងតែមានការរីកចម្រើន, (២) . ការបង្កើនការអប់រំ, ការថែទាំ និង ការផ្តល់សេវាសុខភាព ប្រកបដោយគុណភាព និង សមធម៌ដល់យុវជន, ពង្រីកសកម្មភាពសិល្បៈ, កីឡា, ការកម្សាន្តសម្រាប់យុវជន សំដៅពង្រឹងកាយ សម្បទា, សុខភាព និង សាមគ្គីភាពក្នុងជួរយុវជន យុវនារី, (៣) . ការបន្តការពារ សន្តិសុខ សុវត្ថិភាព និង យុត្តិធម៌ សម្រាប់យុវជន, យកចិត្តទុកដាក់បញ្ចូលតម្រូវការ របស់យុវជនទៅក្នុងផែនការអភិវឌ្ឍគ្រប់កម្រិត, ពង្រីកការបណ្តុះបណ្តាលភាពជា អ្នកដឹកនាំ និង ជំរុញការអនុវត្តជាជំហានៗនូវទិសដៅយុវភាវូបនីយកម្ម ក្នុងការ ផ្តល់ការទទួលខុសត្រូវនៅគ្រប់លំដាប់ថ្នាក់យុវជន ដើម្បីឱ្យយុវជនកាន់តែពង្រីក បាននូវឱកាស និង សមត្ថភាពរបស់ខ្លួនក្នុងការអភិវឌ្ឍប្រទេស, (៤) . ការលើក

ទឹកចិត្តពង្រឹងចលនាស្ម័គ្រចិត្តរបស់យុវជនចូលរួម ក្នុងសកម្មភាពកសាងយុត្តិធម៌ ក្នុងសង្គម, ការទប់ស្កាត់បាតុភាពអសកម្មតាមសហគមន៍ និង ក្នុងសកម្មភាពផ្សេងៗ ទៀត ដើម្បីបម្រើផលប្រយោជន៍ប្រជាជននៅតាមមូលដ្ឋាន ក៏ដូចផលប្រយោជន៍ សាធារណៈ, (៥) • ការជំរុញចលនាកាយវិទ្ធុនៅតាមសាលាបឋមសិក្សា, អនុវិទ្យាល័យ និង វិទ្យាល័យ ដើម្បីរួមចំណែកបង្កលក្ខណៈឱ្យសមាជិកកាយវិទ្ធុគ្រប់រូបក្លាយ ជាពលរដ្ឋ ដែលមានការរីកចម្រើនពេញលេញ ទាំងកាយសម្បទា, ចំណេះដឹង និង បញ្ញាស្មារតី, មានការទទួលខុសត្រូវចំពោះខ្លួនឯង, ចំពោះគ្រួសារ និង សង្គម ហើយ ចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនានា ដែលផ្តល់ប្រយោជន៍ដល់សហគមន៍, សង្គមជាតិ និង អន្តរជាតិ និង (៦) • ការជំរុញចលនាយុវជនកាកបាទក្រហម ដើម្បីពង្រឹង និង ពង្រីក ស្មារតីមនុស្សធម៌ឱ្យបានទូលំទូលាយក្នុងមហាជន តាមគោលការណ៍របស់កាក- បាទក្រហម និង អង្គចន្ទក្រហមអន្តរជាតិ ព្រមទាំងចូលរួមក្នុងសកម្មភាពនានា ដូចជា ការអប់រំយុវជនអំពីបញ្ហាសុខភាព, អំពីសុវត្ថិភាពចរាចរណ៍ និង ការរក្សា អនាម័យនៅតាមមូលដ្ឋានជាដើម ។

សេចក្តីសន្និដ្ឋាន
 ៧៧៧❀២២២

រាជរដ្ឋាភិបាលដាក់កម្មវិធីនយោបាយខាងលើជូនរដ្ឋសភា និង តាមរយៈ រដ្ឋសភា ជូនជំនួយជាតិ និង សាធារណៈមតិទូទៅ សំដៅបង្ហាញឱ្យឃើញអំពី គោលបំណង, ឧត្តមគតិ និង ការប្តេជ្ញារបស់ខ្លួន ក្នុងការពុះពារ, បម្រើជាតិ និង ប្រជាជន ក្នុងគ្រប់កាលៈទេសៈ ព្រមទាំងបង្ហាញច្បាស់អំពីចក្ខុវិស័យ និង គោល- នយោបាយលើគ្រប់វិស័យ ដើម្បីបន្តការពារ និង កសាងមាតុភូមិ ឆ្ពោះទៅរកអនាគត មួយដ៏រុងរឿង ស្របតាមឆន្ទៈ និង បំណងប្រាថ្នារបស់ប្រជាជន ។

រាជរដ្ឋាភិបាលសូមរដ្ឋសភាផ្តល់នូវការគាំទ្រ និង តាមរយៈរដ្ឋសភា សូមជំនួយជាតិទាំងអស់ ចូលរួមអនុវត្តយ៉ាងសកម្មនូវកម្មវិធីនយោបាយនេះ ឱ្យទៅជាចលនារួមដ៏ខ្លាំងក្លា ប្រកបដោយជវភាព សំដៅសម្រេចឱ្យបាននូវជោគជ័យជាផ្នែកសម្រាប់ឧត្តមប្រយោជន៍របស់ជាតិ ។ ក្នុងស្មារតីនេះ រាជរដ្ឋាភិបាលនឹងដាក់ចេញ និង ជំរុញអនុវត្តឱ្យបានជោគជ័យ នូវ «**យុទ្ធសាស្ត្រចតុកោណ - ដំណាក់កាលទី ៣**» ដើម្បី **កំណើន, ការងារ, សមធម៌** និង **ប្រសិទ្ធភាព** ដែលជា «**មេរៀនវារៈ គោលនយោបាយសង្គម - សេដ្ឋកិច្ច**» នៃ «**កម្មវិធីនយោបាយ**» នេះ សម្រាប់នីតិកាលទី ៥ នៃរដ្ឋសភា ។

រាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជាសូមសម្តែងនូវសេចក្តីគោរព និង ការដឹងគុណដ៏ជ្រាលជ្រៅបំផុត ជូនជំនួយជាតិនៅគ្រប់ទិសទី ដែលបានឃើញយ៉ាងច្បាស់នូវសច្ចភាពនៃការរស់ឡើងវិញ និង ការរីកចម្រើនរបស់ប្រទេសជាតិ ហើយបានផ្តល់ជំនឿ និង ការគាំទ្រដ៏ធំធេងចំពោះរាជរដ្ឋាភិបាលនៅគ្រប់ដំណាក់កាល ។ ដោយផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការគាំទ្ររបស់ប្រជាជន រាជរដ្ឋាភិបាលប្តេជ្ញាប្រមូលផ្តុំកម្លាំងប្រឹងប្រែងជំរុញអនុវត្តបេសកកម្មជាប្រវត្តិសាស្ត្រ នៅក្នុងនីតិកាលទី ៥ នៃ រដ្ឋសភាឱ្យបានសម្រេចជោគជ័យដ៏ត្រចះត្រចង់ ។

